

Ne pasroviui, o savuoju keliu

Besirengiant VII ateitininkų kongresui*)

Juozas Girmius

Šių metų liepos 3—4 d. Toronte ateitininkai renkasi savo septintajam kongresui. Tai mūsų trečiasis kongresas už Lietuvos ribų. 1954 ir 1960 m. savo kongresus turėjome JAV, Chicagoje. Siemet pirmą kartą mūsų kongresas įvyksta Kanadoje, kur ypač džiaugiamės savo gyvu jaunimu Toronto ir Hamiltono kolonijose.

Istorikai šis kongresas nebus ypatingas kokių nors jubiliejinu minėjimu (tik prieš penkerius metus atšventėme savo organizacijos 50 metų sukaktį). Bet tai nieku būdu nemažina būsimojo kongreso reikšmės. Mūsų kongresų prasmę sudaro ne jubiliejinės datos ar išorinės demonstracijos, o tai, ko juose esmingai pasiekama. Esmiškai visų kongresų prasmė yra ta pati — po tam tikro laiko (nuo 1920 m. susidarė penkmečio tradicija) pažvelgimas į eitą kelią ir nustatymas uždavinių ateičiai. Šituo būdu mūsų kongresai liudija ateitininkijos gyvybingumą.

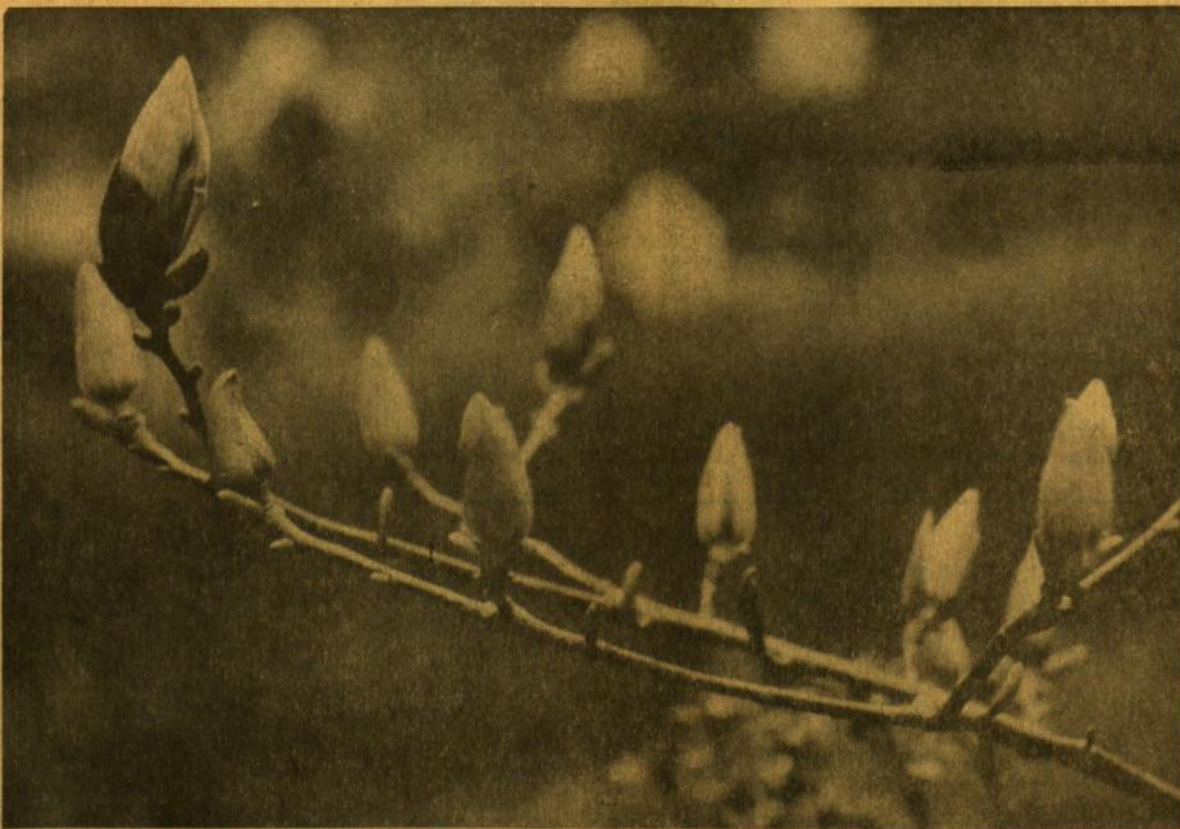
Kokius naujus rūpesčius kelia mums laikas šiuo metu. Kaip šiuos rūpesčius spręsti savo idealų šviesoje? Šiuos du klausimus atspindi būsimojo kongreso šūkis: *atvirybė laikui, ištikimybė idealui!*

Konkrečioj tikrovėj nėra sprendimų visam laikui, nes gyvenimas nestovi vietoj sustingęs. Su gyvenimo tėkme kyla ir nauji uždaviniai, kurie atitininkamai reikalauja ir naujų sprendimų. Bergždžia sielotis dėl tų rūpesčių, kurie jau yra gyvenimo pralenkti, bet nematyti tų rūpesčių, prieš kuriuos šiuo metu stovime. Todėl ir reikia būti atviriems laikui — tiems klausimams, kurie liudys, kiek iš tiesų buvome teisūs. Nė-

Dr. Juozas Girmius skaito paskaitą poeto V. Mačernio minėjime New Yorke. Nuotr. V. Maželio

suprato, daugelis jas sutiko su įtarimu. Todėl nevienam ir iš Vatikano antrojo susirinkimo daug kas pasirodė kone netikėta staigmena. Tai liudija, kiek mažai vidinė katalikybės gelmė buvo jaučiama net ir tų, kurie save laikė sąmoningaisiais katalikais. Stovime prieš uždavinį plačiau atsiverti atvirosios katalikybės dvasiai ir tuo pačiu plačiau jai atverti ir kitus.

Daug buvo aimanų dėl katalikų "suskilimo" ten, kur iš tiesų jo nebuvo, bet mažai regėjome savo atskilimą nuo kitų ir užsidarymą savo tarpe. Vienur jaudinomės dėl skirtypių ir ten, kur esame laisvi skirtis, o kitur abejingai žiūrėjome į vienybę ir ten, kur ji būtina. Tam tikro pagrindo turi — ar bent turėjo — ir vadinamojo "skilimo" rūpestis. Bet nepalyginamai didesnis rūpestis yra bendras mūsų užsidarymas nuo tų, kurie lieka šalia organizacijų ar dalyvauja skirtingose organizacijose. Turime savęs atvirai paklausti, ar bent iš dalies nesame kalti dėl to nelemto nesusi-pratimo, kad ir pačiuose tikinčiuosiuose katalikuose girdima kalbant apie "katalikus" kaip

Pavasaris

Nuotrauka R. Kisieliaus

apie skirtingą grupę (taip "kataliko" žodis susiaurintas, kad priklausomybė katalikų akcijos organizacijoms ima nustelbti priklausomybę Bažnyčiai!). Tarp visų tikinčiųjų lietuvių katalikų sudarome tik mažumą, bet tai pagrindas ne savo tarpe užsidaryti, o kiek galint likti atviresniems. Katalikų organizacijose nėra, ko sielotis vienybe,

nes čia ji savaime pasiekama. Bet reikia sielotis, kad visi tikintieji katalikai jaustų savo bendrą krikščioniškąją atsakomybę. Gyvybiškai svarbu plačiau suprasti katalikų vienybę, negu ligšiol mūsųose buvo suprantama. Savo ruožtu ekumeninė dvasia žadina gilinti krikščioniškąjį solidarumą ir su tais mūsų broliais, kurie priklaus

o protestantiškosioms bažnyčioms. Pagaliau mūsų pareiga puoselėti visos lietuviškosios bendruomenės broliškumą pačiu krikščioniškos meilės liudijimu santykiuose su visais artimaisiais, ar jie ieškotų Dievo už krikščionybės ar apamai nesi-rūpintų Dievo klausimu, vienaip

(Nukelta į 2 psl.)

Antanas Jasmantas

VELYKŲ PROCESIJA

Ak rytmečiai,
Ak rytmečiai tie tolimieji,
Kada plačiai
Lyg vandenys giesmė laukus užlieja
Ir bokšte prikelia ošimą ilgą ilgą;
Kai pirmutinė smilga
Nedrasiai stiebias pažiūrėti.
Kaip mūs laukų grumsteliai žiburėti —
Ne, ne — kaip paaukuotos Tavo rankos žvilga.

Ir Tu eini,
Tu, užmirštas, tris kartus eini.
O gluosnių pumpurai raiņi,
Plaukuoti farsai kirmėlaitės
Ant Tavo tako susiraife
Ir nusizeminę Tau glaudžiasi prie kojų,
Lyg prieš savaitę
Mes palmių Tau su mirtomis nebūtum kloję.

Bet šiandien vėl Tu mus kvieti:
Pagraudžiu dunda žingsniai mūs kieti.
Jau tuoj, jau tuoj prinokusiom su diršam
Ir mes nusvirsim —
Visi mes paskutinio vėjo pakąsti
Nusvirsim prieš Tave, auksinis Tu kvietyi!

Ak rytmečiai,
Ak rytmečiai tie tolimieji,
Kada plačiai
Lyg vandenys giesmė laukus užlieja
Ir bokšte prikelia ošimą ilgą ilgą,
Tada ir mes lyg pirmutinė smilga
Nedrasiai stiebiams pasižiūrėti —
Kaip mūs laukų grumsteliai žiburėti —
Ne, ne — kaip paaukuotos Tavo rankos žvilga.

VORO SNETAS

Išbalęs beržas ir speige pavytęs
Gelsvučiais pumpurais staiga sužiuro
Lyg auksaplaukės kūdikį galvytės
Prie pirmą kart pravertų saulės durų.

Gelsva piene pakvieta pirmą bitę,
Suvirpo šilumoj melsvi papieviai,
Jauni ir saulės šypsenoj nušvitę
Pakilo upės karklai raudonžieviai.

Ir aš, kaip voras į stiklinį indą,
Kai nerimu visi garsai pasklinda,
Ir ilgesiu ir troškuliu atgiję,

Svaigių džiaugsmu mūs žemę juosia —
Į naują būtį, lyg į slidžią giją,
Iš naujo, vis iš naujo kabinuos.

Kertinė Parasė

AR TIKIME Į KŪNO PRISIKĖLIMĄ?

Neseniai man teko girdėti vieno žydo mokslininko paskaitą. Tai buvo Šv. Ksavero kolegijos suorganizuotų bibliinių studijų proga. Tarpe kitų žymių kalbėtojų iš Amerikos ir Europos buvo ir garsusis Qumran rankraščių tyrinėtojas Tėvas de Vaux, O. P. Bet ne ji aš dabar noriu prisiminti. Aš noriu prisiminti dr. Samuelį Sandmel, Cincinnati žydų kolegijos provostą. Jis čia kalbėjo apie Naujojo Testamento raštijos santykį su tolaikine rabinine ir helenistine žydų raštija. Koks tai yra įdomus kalbėtojas, matyti iš jo parašytų knygų antraščių. 1957 m. jis išleido "Pauliaus genijus" ir "Naujasis testamentas žydų supratimu". Šį mėnesį išeina nemažiau įdomi jo knyga — "Mes žydai ir Jėzus".

Savo paskaitoje jis prasi-tarė, kad žydai tiki į mirusiųjų prisikėlimą. Sen. Testamento tyrinėtojams yra žinomas tam tikras šios kultūros santūrumas mirusiųjų kulto atžvilgiu, geriau sakant, jo nebuvimas. Sen. Testamento kultūra yra garsi savo egzistenciniu pobū-

džiu. Nors, žinoma, negalima manyti, kad čia nebuvo tikėjimo į pomirtinį gyvenimą. Tai yra pakankamai paliudyta, ypač vėlesnėse Sen. Testamento knygose. Ko čia trūksta, tai mirusiųjų kulto, pvz. panašaus į Egipto. Turint tai prieš akis, suprantama, kad šis prelegento pareiškimas nebuvo praleistas negirdomis ir po paskaitos vykusiose ištisos valandos diskusijose prelegentas buvo paprašytas paaiškinti plačiau, kaip jis tai supranta.

Kalbėtojas atsakydamas tik patvirtino tai, ką jis buvo sakęs. Tada klausėjas jam priminė, kad šiandien daugumas žydų netiki į prisikėlimą. Į tai prelegentas atsakė, kad yra ir krikščionių, kurie netiki į prisikėlimą, bet jis nesidavė nu-kalbamas, kad žydų tikėjime ši tiesa nebūtų išpažįstama.

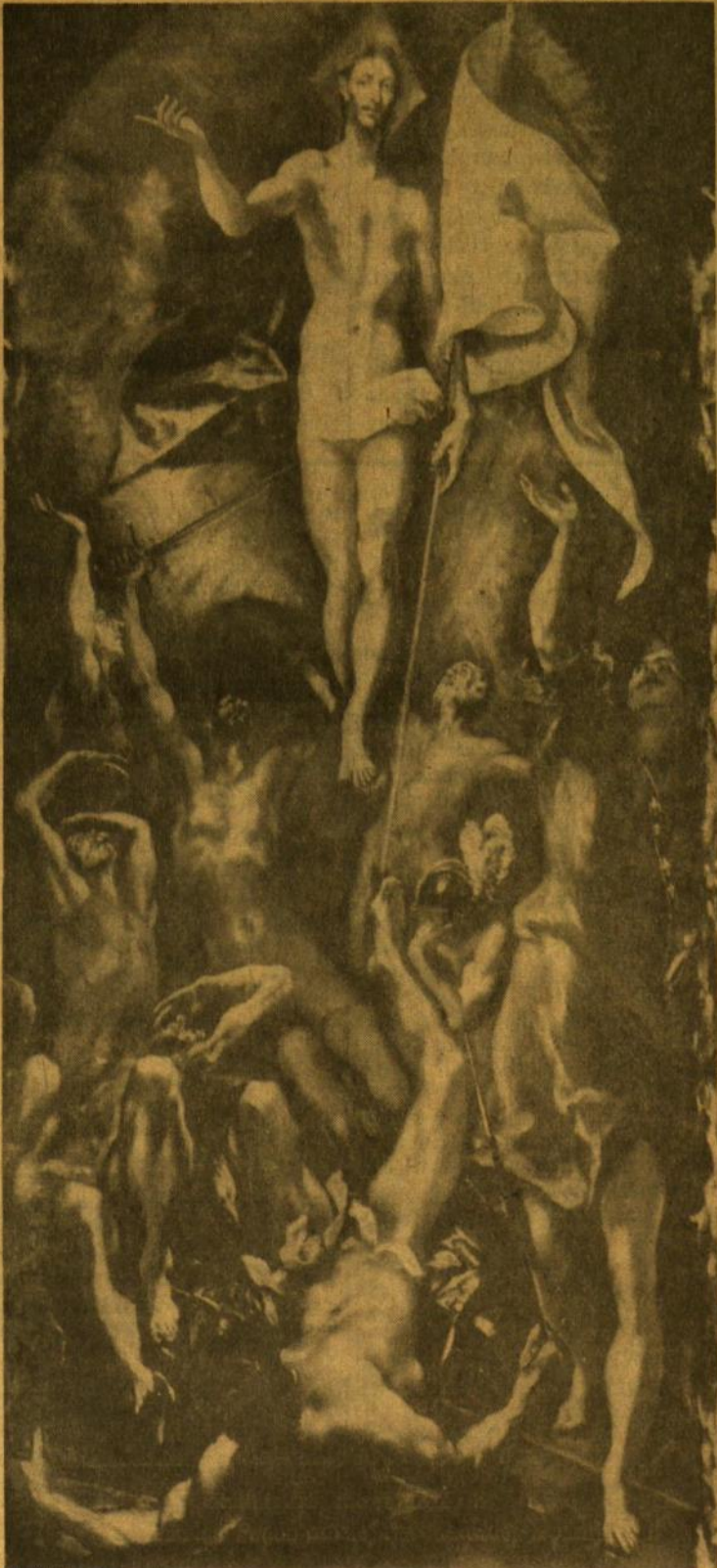
Šia proga, iš tikrųjų, gali kilti klausimas, kaip yra su kūno prisikėlimo tiesos tikėjimu šiandieninio eilinio tikinčiojo gaivosenoje. Viena, kas yra tikra, kad šiandieninio krikščionio tikėjimas kūno prisikėlimu nėra toks entuziastingas, koks jis buvo pvz. apaštalui Povilui. Jam tai buvo viskas. "Jeigu nėra mirusiųjų prisikėlimo, tai nė Kristus neprisikėlė. O jei Kristus neprisikėlė, tai mūsų skelbimas yra tuščias, tuščias ir jūsų tikėjimas". (1 Kor. 15, 13—14.)

Negalima būtų prikišti šiandieniniam krikščioniui, kad jis netiki pomirtiniu gyvenimu. Tai yra gana plačiai priimta tiesa. Net toks žmogus, kuris ne visais atžvilgiais derinasi su krikščioniškuoju tikėjimu, paprastai šią tiesą neatmeta. Ši tiesa yra bendras Europos ir daugelio kitų tautų tikėjimas, ateinąs iš labai senų laikų. Graikiška, romėniška ar bet kuri kita religija yra pilna mirusiųjų kulto.

Kūno prisikėlimas vis dėlto yra ne tas pat, kas pomirtinis gyvenimas. Pomirtinis gyvenimas tačiau yra natūrali sąlyga tikėjimui į kūno prisikėlimą. Žydijoje, bent Kristaus laikais, žymi visuomenės dalis tikėjo mirusių prisikėlimu. Tai liudija ap. Pavilo kovos, užrašytos Apaštaly Darbuose. Šia tiesa tikėjo fariziejai. Jai aktyviai priešinosi sadukėjų kryptis. Grėsmių suspaustas, apaštalas Povilas savo persekiotojams iškėlė jų ginčijamą klausimą. Jis pasakė: "Aš fariziejus, fariziejų sūnus. Aš teisiamas dėl vilties ir numirusių prisikėlimo". Tada jo kaltintojai suskilo ir pradėjo ginčytis tarp savęs. (22, 6—10.)

Nėra abejonės, kad mirusiųjų prisikėlimo tiesa yra per daug nuostabi tiesa, kad nesukeltų diskusijų. Tai yra tiesa per daug laužanti evoliucinę žmogaus galvojimo logiką. Ir dėl to net labai dvasingiems žmonėms ji neretai pasilieka neprieinama. Geras pavyzdys šiam reikalui yra atėniečiai filosofai, kuriems apaštalas Povilas paskelbė Kristaus prisikėlimo tiesą. "Išgirdę apie mi-

(Nukelta į 2 psl.)

El Greco (ispanų dailininkas, miręs 1614 m.) Kristaus prisikėlimas Paveikslas Prado muziejuje, Madride, Ispanijoje

"DIEVAS SUTEMOSE" PERSKAIČIUS

Keletas pastabų vietoje recenzijos

K. SILINIS

Stasys Yla, **DIEVAS SUTEMOSE**. Religiniai liūčiai lietuvių gyvenime. Išleido "Tėviškės Ziburiai" Toronte, Kanadoje, 1964 m. Apilanką piešė dail. Telesforas Valius. Knyga 7½x5½, inč. formato, 391 psl., kainą \$3.00, gaunama "Drauge".

Neseniai knygų lentynose pasirodė Stasio Ylos veikalas "Dievas sutemose", kuriame svarstomi religiniai liūčiai lietuvių gyvenime. St. Ylos "Dievas sutemose" lietuvių raštijoje yra bene pirmas tokio pobūdžio veikalas.

Stasys Yla ilgus metus stebėjo dvasinio lietuvių gyvenimo ypatybes, kurios sužymėjo ypač tuos momentus, kuriuose bangų lūžimas buvo ryškiausias. Tačiau tie liūčiai būtų buvę ryškesni, jei autorius būtų pažvelgęs dar giliau į praeitį.

Teisingai autorius sako, kad "netikėjimo bangėlės slenka lyg rūkas palei žemę. Vieniems sukelia čiiaudulį ir nuobodulį, kitus užkrečia madingumu. Netikėjimas veikia kaip mada, kuri sukausto mintį, suvaržo žodį, uždeda antspaudą elgesiui. Yra madingos plokštelės, lygiai kaip ir manieros. Serga žmonės įvairiais "izmais" dėl to, kad šiuo vardu "groja" kur nors plokštelė. Mūsų tautos šviesuolis kitados buvo apkurtintas rusiškų plokštelių, kaip ir nūnai kurtinamas tėvynėje" ("Dievas sutemose", 10 psl.).

Čia tenka pridurti, kad mūsų šviesuolius kurtino ne tik rusiškos, bet ir angliškos ir prancūziškos plokštelės. Netikėjimo (ateizmo) neatnešė į Lietuvą jos tautinio atgimimo skelbėjai, nei iš ūkininkų į aukštuosius mokslus išėję pasauliečiai inteligentai. Bėdiavę buvo mūsų žemėje tais laikais, kada tautinis šviesuomenės apsmūdimas plačiais žingsniais ėjo pirmyn. XVII amžiuje Lietuvos dvarponiai ir mūsų didžponiai patyrė Anglijos aristokratų natūralistinę filosofiją, gėrėjosi Bolingroke (1678–1751) pažiūromis. Tų pažiūrų sekėjai džiaugėsi, manydami, kad Dievui nerūpi, ar žmonės gerai elgiasi, ar blogai.

Besigėrėdami Rousseau, Voltaire, Helvetijaus pažiūromis, jie šaipėsi iš kunigų skelbiamos dorovės dėsnių, o baudžiaivos įstatymai jiems davė visą valią santykiuose su valstiečiais. Baudžiaivos metu liaudis 4 dienas savaitėje dovanai dirbdavo tiems ponams, o savo reikalams

aprupinti turėdavo tik 2 dienas. Bažnyčia neskelbė karo prieš santvarką, kurioje žmogus 66 savo darbo nuosimčius turėdavo atiduoti dvarui ir per dvarą valstybei, tiksliai kuo smarkiausiai skelbė teisybės reikalą ir pragaru grasišo skriaudėjams. Katalikų Bažnyčia nė dabar neorganizuoja karo tose valstybėse, kur kiekvienas žmogus apie 90 nuosimčių savo uždarbui turi atiduoti valstybei; Bažnyčia tebevartoja savo seną priemonę varguolių padėčiai pagerinti: ji nenuilstamai skelbia teisybės ir visuomeninės tvarkos reikalą. Taigi, kaltas dėl mūsų šviesuomenės netikėjimo ne tik rusiškos, bet ir angliškos ir prancūziškos "plokštelės".

Susipažinęs su kai kurių iškilnių asmenų gyvenimu, kun. Stasys Yla savo knygoje parodė, kad mūsų laikų žmonių nutolimas nuo religijos nėra in-

Knygos aplankas
Piešinys Tel Valiaus

tektualinės prigimties. Mūsų laikų žmogus nuo religijos nutolsta ne dėl to, kad jis, svarstydamas savo protu, būtų priėjęs religijai priešingų įsitikinimų. Jokių būdų! Mūsų laikų žmogus pasidaro religijai sveikimas, jo Dievas "aptemsta" dėl to, kad jis neturi laiko, negali susitelkti, giliau pagalvoti, savo protu apsispręsti. Nuo religijos atitolę mūsų laikų žmonės, kaip parodo Stasys Yla, savo sielos gėmėse jokių būdų nėra netikintys. Tik dėl išorinių atsitiktinių gyvenimo aplinkybių jie yra pasidarę religijos atžvilgiu indiferentiški, abejingi. Tokiais juos padarė mūsų gyvenimo aplinkuma.

Esminis mūsų laikų žmogus tik labai retai yra priverstas apsi-

Kun. Stasys Yla savo rankomis statomą Mindaugo pilaitę, Putnam, Conn. Sienos centre matyti dail. A. Kašubienės mozaika, vaizduojanti karalių Mindaugą.

spręsti savo galva. Beveik niekada jam netenka daryti gyvybinės reikšmės sprendimų. Visas jo gyvenimas prabėga tarp namų, darbovietės, kino teatro, sporto aikštės, profesinės organizacijos, partijos ir kitų panašių dirbtinių struktūrų, institucijų, kurios jam yra privalomos, norint patenkinti kasdienio gyvenimo interesus. Be šių dirbtinių, paties žmogaus susikurtų struktūrų šiandien išsiversti neįmanoma. Dėl to mūsų amžiaus žmogus jose tarsi paskęsta; jis užsidaro jame tarsi kokiame kalėjime ir nesugeba pažvelgti giliau bei plačiau, nesugeba ne tik religinio, bet ir jokio kito klausimo giliau pasvarstyti. Su gyva gamta, kuri taip galingai kalba apie Dievą, mūsų laikų žmogus, ypač miesto gyventojas, susiduria tik tam tikromis progomis ir paskubomis. Štai dėl ko mūsų amžiaus žmonės kartais yra tapę mažiau jautrūs religinei tikrovei.

Žymus anglų kultūros istorikas Christopher Dawson tokius žmones vadina subreliginiais žmonėmis; tai yra tokiais, pas kuriuos natūralus, įgimtas palinkimas į religiją, į Dievo ieškojimą, bet tas palinkimas yra tarsi užlopintas, tarsi koks augalas, augęs be saulės, dėl to pasiliekęs gležnas, be spalvos, be jėgos, be veržlumo.

Toks mūsų amžiaus žmogaus religinis abejingumas, indiferentizmas, sako pats Dawson, yra esminiai negatyvus - neigiamas. Jame nėra vietos jokiems gilesniems moraliniams įsitikinimams, jokiai socialinei dinamikai, kuri išeitų iš betarpiško,

asmeninio interesų ribų. Tai yra tartum kokia dvasinė tuštuma, kuri negali atnešti kultūrinių vaisių.

St. Yla gana vykusiai parodė, kad mūsų laikų religinė krizė, arba kaip jis sako liūčiai, yra ne kas kita, kaip žmogaus prastavimo krizė. Ir dvasinei lietuvių krizei atskleisti autorius pasirinko ištisą galeriją asmenų, kaip pvz. Biržišką, Bagdoną, Biliūną, Cepinskį, Čiurlį, Gravrogką, Krėvę, Kuzną, Nauragį, Nauragienę, Putvį, Slezevičių, Smetoną, Šliupą ir kt.

Aprašomi asmenys buvo žinomi iš oficialios, išorinės pusės, gi "Dievas sutemose" veikalas autorius atskleidžia naują tų asmenų dvasinį veidą, kuris buvo pridengtas įprastiniu kasdienybės šydu. Kiek tai jam padėjo, tėsprendžia skaitytojas.

Prancūzijos katalikų intelektualų septynioliktoji studijų savaitė Paryžiuje įvyko š. m. kovo mėnesį. Šiemet ji išsiskyrė tuo, kad tarp kalbėtojų šalia katalikų buvo visa eilė žinomų ateistų, agnostikų, indiferentų ir netikinčių žmonių.

Vieną dieną kalbėjo žinomas prancūzų ateistas rašytojas Roger Ikor. Kalbėtojas pažymėjo, kad ateistų tarpe nėra tikrai indiferentiškų, abejingų religijos atžvilgiu. Religija, anot Ikor, esanti kilusi iš žmogaus troškimo suprasti pasaulį ir atnasti pastovų pagrindą, kuriuo būtų galima paremti dorovės, moralės dėsnius. Kai žmogus mokslo pagalba sugebės išaiškinti pasaulį, kai jis pats susikurs pastovius dorovės dėsnius, tada — pažymėjo Ikor — reli-

gija būsianti nereikalinga... Po jo kalbėjusieji katalikai paskaitininkai pabrėžė, kad toks tikėjimas, kuris būtų tik žmogaus išsigelbėjimas iš nežinojimo, nebūtų tikrasis tikėjimas. Į Dievą tikima ne dėl to, kad be Dievo liktų neišskinamas pasaulis ir pats žmogus, į Dievą tikima ne dėl to, kad jis yra naudingas atsiekti vienam ar kitam tikslui, — pabrėžė prof. Andre Brien, — į Dievą tikima dėl to, kad Jis yra tiesa. Tikrasis tikėjimas neturi jokių savanaudiškų išsiaiškinimų. Kas Dievą atrado, tas jį pripažįsta ir jam tarnauja. Tarp tarnavimo Dievui ir pasinaudojimo Dievu yra didelis skirtumas. Moralė neišranda Dievo, ieškodama savo pagrindo. Moralė išplaukia iš Dievo ir pilnai išsiplėtoja Dievuje... Šitos mūsų diskusijos rodo, — baigė savo paskaitą prof. Brien, — kad niekuomet negalima užbaigti kalbėti apie Dievą...

St. Yla savo veikale "Dievas sutemose" kalbėjo apie Dievą lietuviuose ir, atrodo, jis šią studiją atliko kūrybiškai ir gana objektyviai. Todėl šią lietuvių religinio gyvenimo liūčių studiją reikėtų ne tik įsigyti, bet ir perskaityti. Linkėtina, kad autorius ir kitą panašų veikalą duotų skaitytojams, daugiau parodant, kad didžiausias ateizmo priešas yra nevaržomas, laisvai išsivystęs pašalinių įtakų nenustatytas žmogaus protavimas. Šį laisvą žmogaus protavimą, laisvą tiesos ieškojimą ir nevaržomą žmogaus apsisprendimą už tiesą reikia ypač skatinti, norint nugalėti mūsų amžiaus religinę krizę.

Ne pasroviui

(Atkelta iš 2 psl.)

liu. Ir paslankūs bei įdomūs metodai lieka tik mechaninės formos, jei stokojama entuziazmo veiklai. Akivaizdžiai liudija tai visi tie, kurie ir per mūsų organizaciją pereina (lyg per kokią aikštę!), tiesiog nuostabiai "sugebėdami" beveik niekuo joje nepasinauodoti.

Organizacijos prasmė yra sukurta šeimai, kuri žadintų savo narius gyviau išplėtoti savo asmenybę, plačiau išskleisti savo talentus. Bet galutinai priklausomuo paties atskiro žmogaus (organizacijos nario), kiek jis pasinaudoja organizacija šiam savęs paties išskleidimui. Čia ir yra organizacijos riba: ji gali savo narius žadinti, bet tik tiek, kiek atskiri jos nariai patys atsiskleidžia šiam žaidimui. Bet drauge ši organizacijos riba turi likti ir pagrindinis rūpestis, nes šioje riboje yra sprędžiama ir pačios atitinkamos organizacijos prasmė. Ir mūsų organizacijos prasmė buvo ir bus lemiama ne skaičiumi tų, kurie per ją perėjo, bet tik tais, kurie joje subrendo mūsų idealų vykdytojais. Todėl ir būsimasis kongresas sieks ypatingai visiems mums pabrėžti šį kiekvieno mūsų rūpestį savo paties dvasiniu bei žmogišku vertingumu.

Šis žmogiškosios kokybės (t. y. žmogiškojo vertingumo) rūpestis nieku būdu neįkyla tik specialiai mums, ateitininkams. Priešingai, jis yra visos lietuviškosios išeivijos rūpestis. Jei nesame už kitus geresni, tai nesame už kitus blogesni. Gal būtų pagrindo tuo ar kitkuo ir pasididžiuoti, bet šią pagundą tuot pat nustumkime bendrasis faktas, kad, deja, nesudarome jokios oazės lietuviškoje išeivijoje: tie patys vėjai lanksto ir mus.

Pakankamai lietuviškoji išeivija esame susiorganizavę. Pakankamai ir jaunimo pereina

per lietuviškąsias šeštadienio mokyklas ir moksleivių bei studentų lietuviškąsias organizacijas. Bet kiek tai visa dar mažą reikią, netenka aiškinti. Nemanau aimanuoti. Priešingai, kaip plačiau pasisakau šių metų sausio mėn. "Aiduose", aimanų psichozę laikau nelemtimi, kurios reikia, kiek galint, atsikratyti. Tariamai aimanuojama, rodant jautrumą, o iš tikro aimanos dengia tik abejingumą. Aimanuojama vis dėl kitų, pačiam lyg liekant nekaltu pašalininiu. Iš tiesų, jei yra dėl ko aimanuoti, tai niekas negali jaustis nekaltu pašalininiu. Svarbiausia, kol liekame tik aimanuoti, tol liekame suktis užburtame rate: juo vis labiau pasitenkiname tik aimanomis, juo vis daugiau yra dėl ko aimanuoti. Ne aimana, o veikla parodo žmogų — kas jis iš tikro yra. Todėl ir reikia ne bergždžių aimanų, o tikro rūpestio, kuris ieškotų išeities ir tuo pačiu žadintų veiklon. Beprasmiška aimanuoti dėl sutingamų sunkumų (jų vis daugiau teks sutikti!), nes tai nepadės jų nugalėti. I visus sunkumus tenka žiūrėti kaip į mums (ne kitiems!) duodamus uždavinius, kuriems reikia ieškoti sprendimų. Tai, regis, aišku, bet — kodėl nematome? Todėl, kad leidžiame savyje dvasiškai suniekti tik karjerinės bei medžiaginės gerovės rūpesčius. Šie rūpesčiai viską nustelbia, ir jiems tikrai, galo nematyti: tėvai vis dar "tebesikuria" naujose sąlygose, o vaikai vėl iš naujo turi "kurtis". Visą laiką užimti ir amžinai pervargę, dauguma nebeturime laiko "niekam kitam", o iš tiesų — sau patiems kaip žmonėms. Užmirštame, kad žmogiškoji didybė remiasi ne egoistiniu uždarymu, o tuo dvasiniu atvirumu, kuris žmogų veda į kitus žmones ir tuo pačiu į bendruomeninius rūpesčius. Tautinis mūsų nykimas visų pirma atspindi mūsų dvasinį nykimą.

Renkamės savo kongresul didelių rūpesčių akivaizdoje, bet dėl to nesirengiame aimanuoti. Nemanome nuo tikrovės slėptis iliuziniu raminimu, kaip nemanome grmztį į defetistines aimanas. Žvelgsime tikrovei tiesiai į akis, kad juo aštriau suvoktume savo uždavinius mūsų idealų šviesoje. Tikrovė baimina tik tuos, kurie neturi idealo. Tikėdami savo didžiuoju idealu, j visais sunkenybes žvelgsime kaip į garbingus uždavinius, kuriems ateitininkai esame pašaukti kaip katalikai ir kaip lietuviai. Likdami ištikimi tam, kas mums brangu, žvelgsime ateitin be baimės, o su tikėjimo viltimi.

A. Mončys

Klūpantis

Bostonas, 1965. II. 5.

Gaidžio mirtis

J. Savasis

Devyni vyrai vieną gaidį piovė
iš liaudies priežodžių.

Kai per šventės namie ar svečiuose pamatau ant stalo keptą gaidį, man prisimena vienas įvykis su gaidžiu, kuris prasidėjo komiškai, o baigėsi beveik tragiškai.

Tai buvo Pirmojo pasaulinio karo pabaigoje. Lietuvoje dar siautė vokiečiai ir čiulpė iš gyventojų paskutinius syvus. Kai-me dar buvo šaltai taip, bet miestuose — tikras badas.

Gyvenome tada M. mieste. Beveik badavome: be duonos ir bulvių, kitokio maisto nematėme. Mažosios šešerių metų sesutės pajudavo dančiais: trūko baltymų ir vitaminų. O ir suaugusieji vaikščiojo perkare,

su tuščiais, nuolat gurguliuojančiais pilvais.

Artėjo Velykų šventės. Ir štai, vieną gražią dieną dėdė iš kaimo atvežė šventėms didelį riebų gaidį. Žiūrėjome į jį visi, gėrėdamiesi ne tiek jo grožiu, kiek didumu ir riebumu. Tikrai tada atrodė panašus į išalkusius žmogėdras.

— Bus dvimė dienom, — nusprendė motina. — Pusę iškepsiu, kitą pusę išvirsiu. Gaidys riebus, tai bus puiki ir sriuba.

Gaidys liko tris dienas virtuvėje po stalu, prištas prie stalo kojos, glamonėjamas mūsų žvilgsnių ir maitinamas bulvėmis, kad tik nesulesėtų.

Kūčių dienos rytą motina sako: — Vyrai, papiaukite gaidį!

Kitados šį darbą atlikdavo tarnaitė — ji puikiai nusukdavo vištoms ir gaidžiams galvas. Bet dabar tarnaitės neturėjome. Tėvas ir aš net nedrįsime klausyti motinos, kodėl ji negal pati to padaryti. Žinojome, kad ji niekad nėra paukščių piovusi, o be to, tonas, koku ji tai ištare: Vyrai, papiaukite gaidį — rodė, kad kitos išeities nėra. Čia vyrų darbas, ir baigta. Bet ir tie vyrai niekad nebuvo gaidžių piovę.

Buvo karas. Matėme sužeistų ir užmuštų. Tėvas net dalyvavo rusų - japonų kare, muše ir šaudė tuos skersaakius, bet niekad nebuvo piovęs gaidžio. Keista: kartais lengviau užmušti žmogų, negu gyvulį ar paukš-

tį. O be to, nužudyti kokį nors nekaltą gyvulį, kad paskui jį suvalgytum, reikia tuojau pat. Jei imsi galvoti, svarstyti — reikalas baigtas.

Bet kaip tik tėvas ir aš ėmėme galvoti, svarstyti. Pirmiausia vis dėlto buvo gaila tokio gražaus gaidžio. Šitai mudu ir jaudino. Paskui iškilo dar ir techniškos kliūtys: kaip jį papiauti. Sakysite: nusukai sprandą, ir baigta. Lengva pasakyti, bet kaip nusukti tą sprandą? Tam reikia mokėjimo, patyri-

mo. O mes jo neturėjome. Nieko vienas anturam nesakėme, bet abu galvojome tą patį: jei nepasiseks gaidžio tuoj pat, staiga, papiauti, kažin kas gali atsitikti. O jei jis ims gintis, rėkti, daužytis, bandys gintis, gelbėtis — kas tada? Stovėdami virtuvės viduryje, tėvas ir aš, tylėdami žiūrėjome į prie stalo kojos prištą gaidį, nenujauciantį savo likimo, ir staiga pastebėjome dar vieną dalyką, kuris mudu taipgi veikė: jo grožį. Nors tas gaidys jau nebuvo jaunas, nors jo

skiauterė buvo kovose su konkurentais kiek nukenėjusi, karoliai po snapu lyg ir apvynė, tačiau plunksnos, plunksnos! Visas kaktas buvo padengtas auksu, kūnas raudona liepsna, o uodegoje kyšojo keli juodai žvilgę piautuvai. Niekad joks gaidys nebuvo toks gražus, kaip šis, mirti pasmerktasis. Jo grožis atrodė čia kone amžinos gyvybės simbolis.

Tėvas, galvodamas tą patį, ką ir aš, dar jautėsi nesmagiai ir dėl to, jog negalėjo mano akivaizdoje paslėpti savo negalės, nesugebėjimo, neradimo kokios nors išeities. Visas tai norėjo kuo nors pridengti, todėl ėmė juokauti, kad tik laimėtų laiko.

— Taigi, lei norime jį suvalgyti per šventes, reikėtų ir jam padaryti kokią šventę... Jis dabar neįsivaizduoja, kas jo laukia. Kokie kvaili sutvėrimai tie paukščiai! Betgi dėdė jį galėjo atvežti ne tik papiautą, bet ir nupeštą...

Taip mums bešnekučiuojant, reikalas nė kiek nepasistūmėjo iš vietos. Pagaliau tėvas tarė:

— O kad taip paprašius ką nors į pagalbą... kas moka šio amato. Čia juk reikia įgudimo.

Mintis, šauktis ką nors į pagalbą, atrodė (Nukelta į 4 psl.)

Piešinai Alvydo Bičūno

DIDYSIS DANTE ALIGHIERI

Nuotrūpa jo 700 metų gimimo sukakčiai artėjant

DR. P. MACIULIS

Šiemet gegužės mėn. 30 d. visas kultūringasis pasaulis ruošiasi iškilmingai prisiminti genialųjį Italijos ir viso Vakarų pasaulio poetą, istoriką, filosofą, menininką ir politiką, gimusį Florencijoje 1265, taigi lygiai prieš septynis šimtus metų, Dante Alighieri.

Dantės tėvynė buvo Florencija, bet mirė jis Ravenoje 1321 m. politinio tremtinio mirtimi. Anais laikais savo aukštuoju mokslu garsėjo Bologna ir Padua, kur ir Dante dažnai lankydavosi savo žinioms papildyti. Florencija garsėjo savo menu. Iš Florencijos buvo kilęs ir kitas didelis Italijos menininkas Michelangelo Buonarroti, kuris taip pat paliko amžiams savo genialius architektūros, skulptūros ir tapybos kūrinius.

Didžiausias, aplanai imant, Dantės Alighieri veikalas yra Divina Commedia (Dieviškoji Komedija). Tai pasaulinio masto kūrinys, kuriame Dante Alighieri atvaizdavo visą savo laikmetį istoriniu, politiniu, filosofiniu ir teologiniu žvilgsniu.

Tai veikalas, kuris originale buvo atspausdintas daugiau kaip 500 kartų. Tiek pat kartų jis pasirodė vertimuose, pradedant hebrajų, graikų, lotynų bei viso kito kultūringo pasaulio kalbomis. Tų vertimų skaičių įeina ir du vertimai lietuvių kalbon: prel. Jurgio Narjausko ir T. B. Zajančausko.

Divina Commedia veikalas yra plačiai pasaulyje skaitomas ne vien tik grožinės literatūros mėgėjų, bet jis yra taipgi epochinis studijų objektas mokslininkams.

Dantės laikmečiu vyko ilga kova tarp popiežiaus Bonifacio VIII-jo ir florentiečių. Praturtėjusi Florencija stengėsi atsipalaiduoti nuo Romos popiežių valdomos valstybės. Dante nebuvo tik įvykių stebėtojas, bet jų sukūrė ir pats buvo įsitraukęs. Įsipaaičiojęs politikon, 1301 metais jis turėjo palikti gimtąją Florenciją ir mirti vėliau tremtyje. Jo palaikus raveniečiai ir po mirties negrąžino Florencijai, bet pasiliko savo mieste. Keliems amžiams praslinkus, kai politiniai akirčiai buvo nusiblaivę, 1892 metais popiežius Leonas XIII-sis paskyrė 10,000 aukso frankų pastatyti Ravenoje paminklą Dantei.

Grįžtant prie didžiojo Dantės kūrinio "Dieviškosios Komedijos", tenka keliais žodžiais nusakyti jo architektūrinį pastatą. Divina Commedia yra pasiskirstyta į tris dalis: Pragarą, Skaistykla ir Dangų.

Kiekviena dalis turi po 33 giesmes, viso 14,233 eilutes: "Pragaro" — 4,720, "Skaistyk-

los — 4,755 ir "Dangaus" — 4,758 eilutes. Ir ko tame jo veikale nėra! Kaip minėjome, ten apstu ir filosofijos, ir teologijos, ir istorijos, ir politikos. Bet

Rafaelo (1483-1520)

Dantė (detalė iš "Disputo")

KRYŽIAUS KELIAI VALENCIJOJ

AZORIN

"Tai ne tas pats". Ir už valandėlės pakartojam: "Ne, tai ne tas pats". Balsas yra toks tylus ir lėtas, kad jame atsispindi ne išvengiama rezignacija. Rezignacija nenusakomos didybės akivaizdų. Per visus metus laikas bėgo vieno aiškaus taško link. Iš lėto, po truputį rinkosi jis tūn vienas taškas. Ir štai dabar, vienam akimirksnyje, vienam tragiškam akimirksnyje, pajusim visą jo sutelktą galią. — Taip, tai ne tas pats. Šis laiko perpildytas akimirksnis ne toks pats, kaip kiti, per visus metus laiką atspindintys akimirksniai. Tą jo sutelktą galią pajusime čia, Valencijos karalystėje; konkrečioje vietoje ir konkrečiu laiku. Valencijos aplinkumos geidulingumas mūsų neįtakoją — ne, anaipol, — bandyt pabėgti nuo šio bauginančio akimirksnio.

Besibaigianti naktis. Savo pirštų galiukuose dar tebejun-tame apelsinų medžio lapų juoda blizgesį, bet dabar jau apčiupom liečiam grublėtas amžius skaitančio kipariso šakas. Apelsinų medis — vien jautrumas, o dangun besistiebiani kipariso viršūnė — įkūnytas abejingumas. Šalikėlėje vos, vos pastebimas jo siluetas. Vos, vos

įžiūrimos ir kiparisu apsuptos kryžiaus kelių koplytėlės. Naktis jau baigiasi. Po rimties, tylos ir susimastymo pilnos dienos netrukus susidursim su sutelkto laiko bei skausmo akimirksniu visoje savo didybėje.

Dvidešimt amžių susitelkia — geriau, negu bet kokią kitą Didžiosios Savaitės dieną — šin

beauštančiam Didžiojo Penktadienio rytan. Beblunkančioje naktyje, pro ūkanas pasimato vingiuojančių kelių kopiančių juodai apstaisiusių moteriškių figūros. Dar keletas akimirksnių, ir toli akiratyje prasivers mažytis balkšvas plyšelis tarp debesų, jei dangus apsitraukęs. Joks dangus nėra taip tinkamas beapsireiškančiai liūdnei, tragiškai dienai, kaip apsiniaukęs, pelenų spalvos dangus.

Juodos figūros pamažu kopio viršūn, su rožančiais rankose; kopiam ir mes, su liūdesio slegiama poeto širdim. Apačioj lieka juslingumo pilni apelsinų medžiai, vikiai, migdolų medžiai — trapesni bei jautresni, negu bet kur. Aušra jau visai čia pat. Metalinė gaidžių giesmė kyla viršūn iš kaimo. Pakely mažos atsiskyrėlių celės ir toliau taip pat taltuos; kiparisai ir toliau rodys savo atšiaurumą.

Istorinių paminklų žemėje, kur visa kvėpuoja tūkstančiais metų, šis momentas nebus išvystas, pajautas ir pagautas taip giliai, kaip Valencijos žemės kelyje, kuriuo kopiame šią naktį, šią besibaigiančią naktį, nes esam glaudžiamie sąlytyje su mažiūsi šios žemės kaimeliu, apsupti prastuoliškų baldų moderniam name. Taip kaip aplinkos geidulingumas, kurį anksčiau paminėjau, Valencijos aplinka su savo vulgarškumu mums dar ryškiau leidžia pajusti visą šio akimirksnio trapumą, nepaprastumą bei vienkartinumą.

Jau pasirodė blyški aušros šviesa. Tragiškas akimirksnis ateina ir čia pat dingsta. Jis toks prabėgantis. Prabėgantis, bet kartu ir toks pagaunantis pilnas. Prabėgantis ir sukrečiantis lyg šūrupulys, kuris kartais labai staiga, pačių džiaugsmingiausių valandų metu mus nupurto. Šis prabėgantis akimirksnis atveria prieš mus šią naktį, šią beblunkančią naktį, neaprepiamos, begalybės perspektyvas.

Iš ispanų kalbos vertė
B. Ciplijauskaitė

Taupykite

MES MOKAME **4 1/2** % ANT VISU SASKAITU

MIDLAND SAVINGS

Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi \$10,000 apdrausta Federalės valdžios agentūroje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

— JAV 1620 m. gruodžio 21 d. gavo savo dabartinį žvaigždėtą vėliavą.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus.

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Chicago ILL. 60632 Tel. YA 7-5980

VALYMAS

KILIMAI, APMUŠTI BALDAI valomi. Kambariai plaunami ir dažomi. J. RUDIS Tel. CLIFFSIDE 4-1050

MOVING

J. NAUJOKAITIS Ilgų metų patyrimas Apdraustas perkraustymas WA 5-9209 Chicago, ILL

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street, Chicago, Illinois 60642. Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANKUS, Sav. Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos Tune-ups ir Motorų remontas 5759 So. Western Avenue Kampas 58th Street Telefonas PProspect 8-9533

SIUNTINIAI — DOVANOS I SSSR PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vnesheposytlorg)

EXEKUTYVIS OFISAS

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York — Tel. IN 7-5522

DĖMESIO

DĖMESIO

Pranešame, kad pagal naują susitarimą tarp Vnesheposytlorg, Maskvoje ir Package Express jau dabar galite siųsti savo giminiams ir draugams siuntinius į SSSR, jie nieko neturės primokėti gaudami įvairiausių produktų siuntinių-dovanų, kurie bus sudaryti iš SSSR gamintų pirmos rūšies produktų.

Čia nurodytos kainos yra VISOS IŠ LAIDOS produktams parinkti ir jiems nusiųsti į bet kurią SSSR dalį.

Užsakyti siuntiniai sudaromi Maskvoje, Odosoje ir Rygoje. Siuntiniai bus įteikti gavėjui po 10-20 dienų užsakymui atėjus į Maskvą. Siuntiniam galima užsakyti ir delikatesus, tarp jų — juodąją ir šviesiąją konservą, šprotus, saldinius ir kitus.

Siuntėjas gali siųsti dovaninių siuntinių kiek nori. Yra ir paruošti, standartiniai siuntiniai, arba galite pasirinkti produktus patys iš katalogo.

Firma atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 2, N. Y.	75 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
COHOES, N. Y.	12 SARGENT STREET	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J.	FREEMAN ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENSTOWN, PA.	126 TIGHMAN STREET	HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BUFFALO, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	HE 5-6365
ST. LOUIS 7, MO.	1200 SOUTH AVENUE	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	TO 9-3980

REIKALAUKITE MŪSŲ NAUJŲ KATALOGŲ SOVIETINIAMS PRODUKTAMS
Dovanų pristatymas ir apsauga garantuojama.

GAIDŽIO MIRTIS

(Atkelta iš 3 psl.).

tikras išganymas. Štai kaimynai turi tarnainaitę Elziutę. O kad taip jos paprašius? Ji tikrai moka piauti gaidį.

Bet čia įsikišo motina. Pirmiausia, sako, apsijuoksimė prieš žmones, pasirodysime nesugebą net gaidžio papiauti. Antra, už paviovimą reikės duoti tarnaitę bent gaidžio kojas ir kaklą, o tai kaip tik reikalinga sriubai. Dabar, kai visi išalkę, būtų negražu nusinėti kur nors papiauti gaidį tik už aciu.

Tėvas nukabino nosį. Gal būtų jis pagalvojo apie sesutės pajodusius dantukus, ir susigėdo.

Reikėjo pagaliau kaip nors apsispręsti. Man šovė į galvą nauja mintis. Turėjome karišką revolverį ir galėjome jį šiam reikalui panaudoti. Bet kaip nušauti gaidį? O jei kulka atšoks — galime susižeisti. Pagaliau šūvis sukels ant kojų visus kaimynus. Ko gero, vokiečių žandarus pašauks... Ne, re-

volveris čia netinka. Jei būtų elektros srovė, galėtume prijungti vienas prie gaidžio kojų, paleisti srovę ir nutrenkti gaidį iš tolo. Tačiau elektros nebuvo, ir visos miestai skendėjo tamsoje. Jei būtų virtuvėje dujos, galvojome, galima būtų įkišti gaidžio galvą į krosnį, paleisti dujas, ir baigta; bet nė dujų nebuvo. Kūrenome pečių žaliomis karklų šakomis.

Ir taip vienas po kito visi projektai pasirodė neįvykdomi. Motina, lyg atspėdama mūsų varžymąsi jos akivaizdoje, kažkur išėjo. Likome tik mudu su tėvu ir gaidys. Stai ga tėvas ėmė kažko ieškoti ir grįžo su dideliu kirviu rankoje.

— Padarysime taip: tu palaikysi gaidžio galvą ant trinkos (kuria čia pat ištraukė iš pasuolės), o aš nukirsiu. Tai bus geriausia ir žmoniškiausia, — dar pridūrė.

Tylėdami pasirošėme. Aš pritraukiau gaidžio kaklą prie trinkos, o tėvas kirtu lemiama smūgi...

Iš nukirsto gaidžio kaklo švirkšle pasipylė kraujas ir ėmė mudu, nespėjusiu toliau pasitraukti, laistyti. Gaidys, niekieno nelai-komas, jau be galvos dar parodė nepapras-

to gyvastingumo. Jis šokinėjo, blaškėsi, lakstė po virtuvę ir laistė savo kraują į visas puses. Atrodė, kad mirdamas norėjo dar šokti ant mudviejų ir atsikėryti, ar nebent pabėgti nuo mirties.

Kai buvau mažas, skaičiau "Zyvas

Sventųjų". Ten aprašyti, kaip kažkoks šventasis, kankinys už Kristų, kada jam nukirto galvą, pasiėmė galvą po pažastimi ir nubėgo toli toli... Dabar man staiga atėjo mintis apie aną kankinį. Žiūrėdamas į besiblaškantį gaidį, rodos, mačiau tą šventąjį kankinį, bėgantį su galva po pažastimi...

Pagaliau mirtis atėjo gaidžio. Jis gulėjo virtuvės viduryje, kraujo klane. Aplinkui viskas buvo kraujuota: baldai, mudviejų drabužiai. Tėvas, apžvelgęs tą kruviną sceną, sako:

— Tu eik persirengti, nes kai pamatys kraujuotą motiną, bus karšta. O aš einu prie šulinio nuplauti rankų ir kirvio.

Ties mūsų namu, ant šaligatvio, buvo artezinis šulinys su nuolat tekančiu vandeniu, kurį visi aplinkiniai gyventojai nešdavosi į namus, nes vandentiekio tada dar nebuvo. Vos tėvas priėjo prie šulinio ir jau rengėsi plautis, lyg iš po žemių išniro vokiečių žandaras. Matydamas žmogų su kruvinu kirviu, kruvinomis rankomis, tikriausiai pagalvojo, kad šitas bus sukapojęs ne tik savo žmoną, bet ir vaikus išžudęs. Prišokęs, griebėsi ginklo, liepė tėvui iškelti aukštyn

rankas ir taip nusivarė į artimiausią žandarmerijos būstinę. Nusinėšė ir kruviną kirvį.

Mes namieje to viso nežinojome. Aš jau buvau persirengęs, motina grįžusi. Tik stauga atsidaro durys, ir įsiveržia į butą būrys žandarų. Jų tarpe išbalęs tėvas surištomis rankomis. Turėjome prisistatyti visa šeima ir taip įrodyti, kad visi esame sveiki ir su galvomis. Žandarai padarė visuose kamburiuose smulkia krata, ieškodami lavonų. Tik, kai atėjo į virtuvę ir pamatė ant grindų be galvos gaidį, suprato, kas čia įvyko. Tėvui nemėgė geležinius pančius nuo rankų ir pasakė, kad jis laisvas, bet vienas žandarų pasiėmė corpus delicti (kaltės įrodymą) — mūsų nužudytą gaidį.

Tas Velykas vėl atšventėme tik su duona ir bulvėmis. Mums liko atminimui tik gaidžio galva. O žandarai šventė Velykas su kvepiančiu keptu gaidžiu, palaistomu vokiečių šnapsu. Bet per daug nesigailėjome: svarbiausia, kad tėvas nepakiuvo ir išvengė kalėjimo, išvengė į Vokietiją ar dar blogiau: kulcos ar virvės. Juk galėjo apkaltinti už draudžiamą gyvulių plovimą. Su vokiečiais tada juokų nebuvo.

ANTANO MONČIO DARBUS CHICAGOJE PAMAČIUS

PETRAS ALEKSA

Pilnai ir teisingai įvertinti kito žmogaus kūrybą yra beveik neįmanoma. Šimtaprocentinis objektyvumas čia sausas ir mechaniskas, kalbant apie individualųjį meną. Tačiau, būty tiksliau vertinti kito kūrybą subjektyviai, žiūrint pro savo akinius, įjungiant drauge protą ir širdį, nes šie pastarieji, neapčiuopiami elementai ir sudaro meno esmę. Kitas privalumas, vertinant kūrybą, yra pozityvus nusiteikimas ieškoti gerio ir grožio. Tokios pastangos yra pačios kūrybos papildymas, jos tampa ir kartu savęs tobulinimas.

Chicagoje skulptorius — retas svečias. Antanas Mončys seniai čia buvo laukiamas. Jo kūryba kritikų buvo jau anksčiau teigiamai įvertinta. Jis ir mūsų neapvylė. Antanas Mončys prisistatė mums su aiškia skulptūros sąvoka. Pas jį ritmas toks akivaizdus tose nuosirdžiai paprastose formose! Tai pagrindinis skulptoriaus privalumas. Gal lietuviui žiūrovui dar ir neįprasta šiandieninė, taip vadinama, šveicuota tekstūra arba medžio paauksinimas, bet, žiūrint iš meninio aspekto, čia Mončys neatsilieka nuo šiandieninės linkmės ir gyvenimo dvasios.

Bene stipriausias šios parodos eksponatas bus "Architektas". Šiuo kūriniu skulptorius sėkmingai įamžina momentinį menininko polėkį, parodydamas jo idėjinį žvilgsnį, jo siekiamą šiam komplikuotame techniniame amžiuje. Man atrodo, kad "Architektas" būtų lyg paties skulptoriaus autoportretas.

A. Mončys Architektas

Idomus darbelis ir "Aukso medis", pasižymįs spalvoto stiklo inkrustacijomis.

Be abejo, čia buvo parodyta tik dalis Antano Mončio darbų. Tačiau ir tai pamačius, galima drąsiai sakyti, kad Antanas Mončys yra subrendęs, plačių polėkių menininkas.

Ev. liuteronų Tėviškės parapijos choro giesmių vakaras

Ev. liuteronų Tėviškės parapija Chicagoje, kurioje klebonu yra kun. Ansis Trakis, yra įsikūrusi Marquette Parko liutuvų kolonijoje, Troy Ave., prie Marquette Rd. Šios parapijos choras, vedamas Jurgio Lampsačio, yra jau žinomas Chicagoje savo aukštu meniniu lygiu. Šis choras seniai išleido liutuvų liaudies giesmių ilgo grojimo plokštelę. Lietuvių liaudies giesmės sudaro savotišką, mažiau žinomą liaudies kūrybos rūšį; jos yra liutuvų evangelikų, daugiausia Prūsų Lietuvoje sukurtos; jų pobūdis yra gerokai skirtingas nuo įprastinių protestantų choralų. Šios liaudies giesmės dažnyčia seniau buvo giedamos be vargonų pritarimo, kadangi vokiečiai vargonininkai jų nemokėdavo groti. Šių liaudies giesmių daug yra surinkęs Vydūnas bei kiti Prūsų Lietuvos veikėjai. Plokštelėje užrašytos giesmės yra dalinai harmonizuotos Valterio Banaičio ir Vl. Jakubėno.

Tėviškės parapijos choras kasmet Verbu sėkmadienį ruošia giesmių vakarą. Šiais metais, bal. mėn. 11 d. 5 val. po pietų įvykys giesmių vakaras praėjo ypač pakilioje nuotaikoje ir rūpestingai paruoštame meniniame lygyje. Iš pašalinių jėgų šįmet dalyvavo solistas Jonas Vaznelis, atlikęs Loewes baladę "Laikrodinis" ir Vl. Jakubėno "Kodėl, kodėl, o Dieve" (St. Santvaro žodžiai), komp. Vl. Jakubėnui pritariant parapijos choro naujai įsigytu pianinu.

Tėviškės parapijos choras, vadovaujamas Jurgio Lampsačio, nustebino daugelį pirmą kartą atsilankiusių klausytojų savo tikslią intonaciją bei ritmiką ir išlygintu skambesiu; tomis pačiomis ypatybėmis pasižymėjo ir sėkmadieninės mokyklos vaikų choras, dalyvavęs drauge su choru ištraukoje iš Haendelio oratorijos "Judas Makabiejus", o taip pat ir vyrų

trigubas kvartetas, atlikęs Mendelsohno "Gloria teskamba aukštybėje" ir kit. Br. Variakojienė ir L. Gružas atliko duetą "Štai ant kryžiaus", muz. Rima- vičiaus, žodžiai Br. Variakojienės. Sklandžiai nuskambėjęs mergaičių trio pagiedojo Adamso "Šventasis Miestas". Raminata Lampsaitytė (A. Nako fortepijono studijos mokinė) paskambino J. S. Bacho Preludiją ir Fugą, o taip pat fortepijonu pritarė kai kuriems vokalinams numeriams. Komp. Vl. Jakubėnas vargonais pagrojo keletą J. S. Bacho preludijų ir palydėjo J. Strolis "Parveski, Viešpatie", atliktą mišraus choro ir solisto J. Vaznelio. Parapijos

klebonas kun. Trakis trumpu, bet kondensuotu žodžiu paminėjo liudnų pirmųjų išvežimų su- kaktį, užbaigdamas "Tėve mūsų" maldą. Programą apvaini- kavė G. Haendelio "Aleliuja", efektingai atliktas mišraus cho- ro, komp. Vl. Jakubėnui pa- lydint fortepijonu. Klausytojų prisirinko pilna bažnyčia, dau- gelis klausėsi koncerto ant laip- tų.

Po koncerto dalyviams ir garbės svečiams buvo surengta ka- vutė, kurioje dalyvavo kun. Ben. Sugintas, Tėvas Trimaikas, SJ, Lietuvių operos valdybos pir- mininkas A. Radžius, muz. A. Nakas ir kit., kurie buvo pa- kvieisti prie garbės stalo ir pa- sveikinti choro pirmininko Leo- no Gružo.

Pažymėtina, kad Tėviškės parapijos choras yra įsijungęs į Verdi "Requiem" ir Br. Mar- kaičio "Vilniaus Varpų" kanta-

MODERNUS BŪDAS SIŪSTI DOVANAS giminėms USSR

Jokio supirkimo. Jokio pakavimo. Jokio siuntimo.
Jokio mūto.

Šimtai Sovietų gamintų geriausios kokybės daiktų pa- ruoštų pristatymui:

AUTOMOBILIAI, MOTOCIKLAI, DVIRAČIAI, RADIO IR TELEVIZIJOS APARATAI, AUDINIAI, KVEPALAI, MAISTO PRODUKTAI, ir daug kitų dalykų.

Daugelis naujų dalykų dabar gaunami ir kainos dau- giausia sumažintos.

Gali būti užsakytos atostogos jūsų giminėms sveikatos kurortuose.

Užsakymai aukščiausiai minėtiems daiktams bus priima- mi ir išpildyti vienintelės firmos, autorizuotos Vnešpo- syltorg:

Podarogits, Inc.

220 Park Avenue South
New York, N. Y. 10003
Tel. 228-9547

Toji pat vadovybė, kaip
Globe Parcel Service, Inc.

(Domėkitės, kada bus atidaryta dovanoms daiktų pa- rodos patalpos. Diena bus pranešta.)

Per 20 metų pastatyti vos keturi lietuvų klasikų veikalai

Viena pačių silpnųjų kultūri- nio gyvenimo Lietuvoje pusių — dramaturgija. Jau keleri me- tai iš eilės nusiskundžiama ir dramaturgų ir tinkamų pjesių teatrui stoka ir nepatenkinamu bendradarbiavimu tarp teatrų ir dramaturgų. Dramaturgijos ugdymo reikalu "Tiesos" redak- cijoje buvo sukvieštas pokalbis, dienraštyje pradėti skelbti dis- kusiniai pasisakymai.

Viena pirmųjų pasisakė akto- rė K. Kymantaitė — nurodžiu- si ("Tiesa", nr. 67) į aiškią ori- ginaliosios dramaturgijos stoką, į priminė, kad dramoms kurti netrūksta medžiagos. Kai ku- rie teatrai yra pastatę "puikius originaliosios dramaturgijos kū- rinis" — Kymantaitė čia pa- minėjo H. Vancevičiaus pasta- tymus Kauno dramos teatre, J. Miltinio "Idomius pastatymus" Panevėžio teatre, režisierių V. Limanto, V. Čibiro, P. Gaidžio, M. Karklelio darbus Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių dramos tea- truose. Dramaturgų santykiai su teatrais nesą sklandūs — režisierius nepatenkintas kūriniu dramaturgas skuba į kitą teat- rą. Vėl pasitaiko autorių, ku- rie režisieriams daro pastabas, imasi patys režisuoti. Be to, ne visi dramaturgai nusivokia ir dramaturgijos technikoje, ven- gia lankytis teatruose.

K. Kymantaitė dramaturgams daro priekaištą — jie per ma- žai pajudina lietuviškosios dra- maturginės klasikos lobyną. Pa- statyta tik G. Zemkalnio-Lands- bergio "Blinda", V. Krėvės "Zentas", V. Mykoliaičio - Puti- no "Valdovas" ir B. Sruogos "Pavasario giesmė". O juk, pa- žymį Kymantaitė, turime iš tie- sų puikių istorinės ir socialinės tragedijos ir dramos kūrinių. Lietuvoje pastatyta Zemaitės "Marti" ar Vienuolio "Pasken- duolė" buvo tokie spektakliai, kurie turėjo didžiulį pasisekimą.

Pasak Kymantaitės, negalima sutikti, kad kai kurie drama- turgai, kaip A. Gričius, K. Sa- ja pasirenka menkas temas. Jie teigiamai vertinami dėl to, kad "braute braunasi į mūsų buitį, atskleidžia mūsų gyvenime dar pasitaikančias negeroves". Ky- mantaitė įsitikinusi, kad negali- ma mušti komedijos pagaliais ir basliais, nes... ji seniai prašo paso. Tačiau galutinė išeitis: dau- giiau statyti liutuvų klasikų ar- ba inscenizuoti romanus bei apysakas arba komedijos prie- monėmis vaizduoti liutuviškąją buitį. Šiuo gi metu atsiliekama visais atvejais. (E.)

MOVING

R. ŠERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 PL. WA 5-8063

TV — RADIJO TAISYMAS
P. RUDENAS
4448 S. Western Ave.
Tel. 847-4829

Čia pat galite gauti Briedžio dažų

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penk- tadienio 10 iki 11 val. ryto. Sėdme- diais ir sėkmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraus pirmadie- niais 7 val. vak.

VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg FM
Tel. HEEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave.
Chicago 20, Ill.

MOVING

Apraustas perkraustymas įvairių atstumu.

A. VILIMAS

3415 S. Lituanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

MARQUETTE PARKE -- AMERIKOS LIUTUVIŲ SOSTINĖJE

Taupykite savo pinigus pas mus. O jeigu jau esate pasirošę įsigyti savo namus ir norite gauti paskolą, tai imkite ją Marquette Parke — Amerikos Lietuvių sostinėje, Chicago Savings and Loan bendrovėje, kur visada gausite teisingą patarimą, pel- ningą dividendą ir apdraustą savo santaupų saugumą.

Chicago Savings bendrovė jau 40 metų teikia įvairius fi- nansinius patarimus šio didmiesčio ir jo apylinkių liutuvams. Tūkstančiai pasinaudoja jos patarimais. Kviečiame jais pa- sinaudoti ir Jus.

Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet stengia- mės visuomet teikti geriausius patarimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams ir visada siekiame finansinės stiprybės. Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsargią, protinę pinigų administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša Jums gerus dividendus.

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday ... Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:30 P.M.

Chicago Savings

and LOAN
ASSOCIATION

6245 So. Western Ave. Chicago, Illinois 60636 GR 6-7575

Mokame aukštą

4 1/4 %

dividendą investavimo
sąskaitoms

DRAUGAS, trečiadienis, 1965 m. balandžio 14 d.

5

tos pastatymą, įvykstantį š. m. — Dideli gali, maži turi būti birželio mėn. 13 d. McCormick kūrinyngi, o išiečiai yra tiesiog Place salėje, ruošiamą Lietuvių pasmerkti kurti. —J. Eretas operos Chicagoje, A. Kučiūnui diriguojant. (I. p.)

MALONIAI IR NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME

Rėmėjų Metinį Seimą

PADĖKITE

ŠV. KAZIMIERO SESELĖMS

atstatyti

Villa Juozapo Marijos Mergaičių BENDRABUTĮ,
kurio vienas namas, REGINA HALL šįmet sudegė.

KUR? Villa Joseph Marie, Holland Rd.,
Newtown, Pennsylvania

KADA? Sekmadienį, balandžio 25, 1965

PROGRAMA: 11:00 Šv. Mišios
12:00 Pietūs
2:00 Posėdis, Programa
4:30 Palaiminimas Švč. Sakramentu
5:00 Vakarienė.

AUKA: Jūsų atvykimas ir dalyvavimas
Jūsų linkėjimai ir sveikinimai
Jūsų maldą
Jūsų materialinė, pinigine, parama

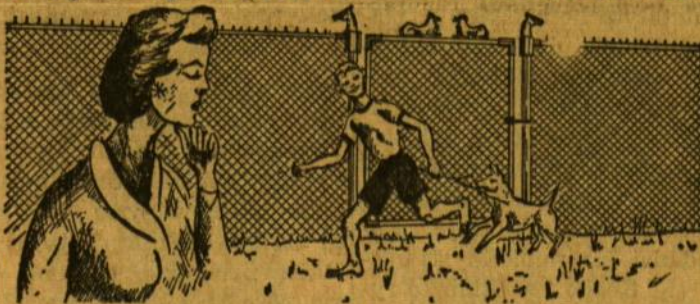
PRAŠYMAS: Mieli Svečiai:

Atvažiuokite praleisti kelias valandas gražioje nuotaikoje. Bus programa susipažinti su kitais geraširdžiais ir duosniais liutuviais. Pasisavinkite, brangieji, mūsų rūpesčius ir pa- lengvinkite mums dabartiniam vargę.

Nuosirdžiai dėkingos,

SVENTO KAZIMIERO SESERYS
Villa Juozapo Marijos

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS ĮRENGTI TVORAS JOSŲ NAMŲ PUOŠNUMUI IR ŠEIMOS SAUGUMUI.

Įrengiame tvoras, duris, langus, stogelius, tureklis ir kitus įvairaus metalo, plastikos ir stiklo gaminius jūsų namų pagerinimui ir puošimui.

KOSTAS BUTKUS

Telefonai: LUdlow 5-6291, bet kuriuo laiku,
PRospect 8-2781 rytais ir vakarais.

4 1/2 %

5 %

current dividend on investment bonus
4 1/2 % DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS. Už 1 metų investavimo bonus mokama 4 1/2 % dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po 1/4 % už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., Antrad., Penkt. ir šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaroma; Ketvirtad. 9 v. r. — 8 v. v.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIUTUVIAI)

SAV. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS •
GREITAS patarnavimas • GARANTUOJA • KREDITAS

2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIUTUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western Pros. 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad., ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. p.p.

NAUJI LEIDINIAI

Jonas Grinius, VINCAS MYKOLAITIS - PUTINAS ALS DIHTER. Zu seinem 70. Geburtstag. Commentationes Balticae X / XI, 4. Baltisches Forschungsinstitut Bonn 1964. Leidinis 82 psl., 9 x 6 1/4 in. formato, kaina nepažymėta. Leidėjo adresas: Baltisches Forschungsinstitut e. V., Bonn, Universitaet, Am Hof 34, W. Germany.

Patraukli studija apie žymų mūsų rašytoją Vincą Mykolaitį-Putiną kaip poetą, parašytą vokiečių kalba jo 70 metų amžiaus proga. Autorius dr. Jonas Grinius savo raštą pradeda, užsimindamas lietuvių tautos atgimimą 19 amž. antroje pusėje ir dvidešimtojo amžiaus pradžioje, išskeldamas pačią ryškiausią anos epochos kūrybinę asmenybę — Maiorinį, susiedamas jį su didžiausiu pomaironinio laikmečio poetu — Putinu. Toliau duodama poeto biografija, drauge liečiant kunigo ir poeto pasaulimo problemą, nagrinėjamos gamtos, moters ir meilės temos Putino lyrikoje. Religinis poeto kūrybos pobūdis iškeliamas skyriuje "Amžinas Nežinomas", kur aptariama čiurolniško Rex'o tema, besikartojanti mūsų poezijoje ligi pastarųjų dienų. Studijoje nagrinėjamas ir maištingasis Putino kūrybos pobūdis, paties poeto dualizmas bei egocentriškumas.

Ši dr. Jono Griniaus studija yra reikšminga išsivieškoji mūsų duoklė lietuviškajai kultūrai, pristatant laisvajam pasauliui vieną kūrybingiausių mūsų poetų. Studija taipgi pabrėžia mūsų laisvųjų lietuvių dėmesį tikrajai lietuviškajai kūrybai, nežūrint, kurioje geležinės uždangos pusėje ji besireikštų.

• **ATEITIS, 1965 m.,** kovo mėn., nr. 3. Naujasis žurnalo sąsiuvinis bus bene vienas iš geriausių, išleistų pastaruosiu metu. Pirmiausia akin krinta jau maždaug į reikiama balansą atstatyti lietuviškųjų ir plačiojo pasaulio problemų medžiaga. Pakaitomis tekėdama žurnalo puslapiams, ji gyvai įvairuoja, vis užgriebdama tai, kas šiuo metu yra aktualu pasauliui žiūriniame, kultūriname bei visuomeniniame sektoriuje. Pagrindiniai šio numerio straipsniai (K. Keblo "Ateitininko ryšys su kultūra" ir J. Griniaus "Besirengiant aptintajam ateitinių kongresui") kaip tik labai suprantamai, bet kartu ir giliai, liečia lietuviškąsias - ateitiniškąsias nūdienines problemas. Reiškiasi ir jaunosios plunksnos grožinės kūrybos srityje: nuotaikingas Mildos Pakalniškytės raštas, o Eglės Juodvalkytės antrasis eilėraštis "Audra" liudija, kad autorė turėtų šio žanro neužmesti. Knygų puslapyje įdomiai pristatoma vokiečių rašytojos Gertud von Le Fort kupini krikščioniškosios dvasios romanai. Ypač džiugina debutinio Kazio Almeno romano "Upė ir rytus, upė ir šiaurę" aptarimas. Būtų gera, jog ateityje būtų čia vis neapsieita be vienokios ar kitokios lietuviškos knygos pristatymo. Ir vienas rezervas. Skyriuje

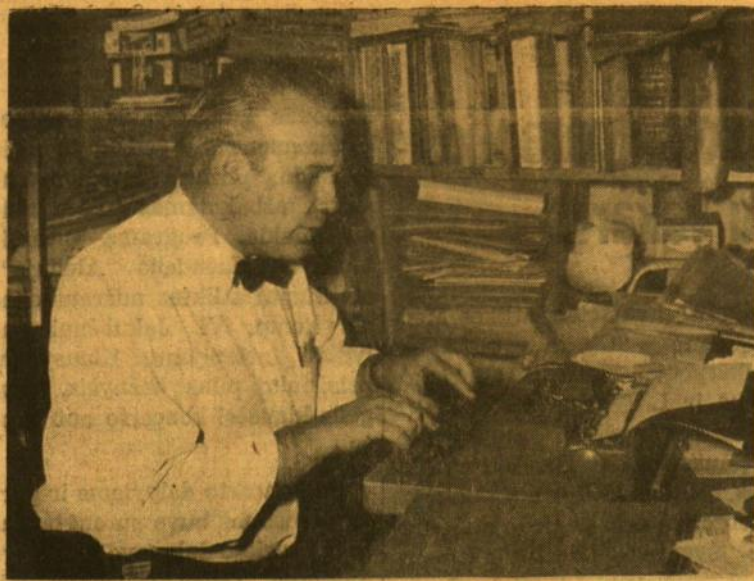
"...bet, antra vertus...", be kita ko, A. Skirmuntaitės rašoma: "Draugo" romano premijos koncerto atidarymas paliko gana keistą įspūdį. Scena tamsoje — mėlyna šviesa išryškina stovintį prie pulsto aktorį. Pranešėjas sako: "Pradžioje buvo Zodiš. Tas Zodiš buvo pas Dievą..." Jam skaitant stiprėja šviesos, salę užlieja kalėdinės giesnės melodija. O tada kviečiami garbės svečiai į sceną. Šventojo Jono Evangelija pristato naująjį romaną... Galima, aišku, suprasti, kad norėta buvo sujungti žodinę kūrybą su pačiu visatos kūrėju. Bet nežūrint gerų intencijų, išdava baisiai arti piktžodžiavimo. Šventojo Rašto negalima naudoti reklamai".

Taip kalbėdama, rašančioji nėra sąžininga ta prasme, jog iškilms atidarymo aprašyme praleidžia visa kita, kas prieštarautų jos norimai pasakyti minčiai. Tikrumoj gi vakaro atidaryme panaudotos šv. Rašto frazės nebuvo nuogos, o įjungtos į gana platoką aktorius žodinį kontekstą, kuriame netrūko net atskirų mūsų poetų eilėraščių rečitavimo bei kitokio jungiamojo teksto ir ne vien tik kalėdinės, bet ir kitokios muzikos fono.

Gi viešai ištarta šv. Rašto frazė buvo pasakyta ne kokioj nešvarioj vietoj, bet Tėvų jėzuitų namuose, ir ne kokios blesfeminės knygos pristatyme. Tai kur čia piktžodžiavimas? Besipiktinanti apžvalgininkei tekstų tik prisiminti, kad jau prieš 800 metų Europos miestų rinkose buvo statomi vaidinimai, taipgi įspinti šv. Rašto frazėmis. Viduramžinis žmogus tuo ne kiek nesipiktino. Tad ir keistoka, kai dabar viename žurnalo puslapyje skaitai pažangiai moderniškas mintis (puiku!), o gretimame lape matai vėl lyg ir linkimą Apreikštąjį Žodį nešiotis tik savo kišeninėje maldaknygėlėje, lyg ir norą užrakinti jį akinai tik bažnyčioje.

Premijos įteikimo iškilmėje niekas scenoje neagitavo nei už "Draugo" dienraščio prenumeravimą, nei už mecenato Andriulio sūrių valgytą. Tad kurgi čia priekaištautoja jūžūri šv. Rašto naudojimą reklamai kuria nors profanine prasme?

• **Vincas Krėvė, THE TEMPTATION.** Translated from Lithuanian by Raphael Sealy. Introduction by Charles Angoff. Maryland Books, Inc., 85 - 37 88th St., Woodhaven 21, N. Y. Šiame, kaip knygos įvadą parašęs prof. Charles Angoff teigia, ir realius faktus atremtame romane, autorius atskleidžia komunistinius užkulius, norint įvelti į savo tarnybą užsieniečius. Pačioje knygoje neličiama lietuviui, o su nuostabiu tikslumu ir įdomumu pavaizduojamos komunizmo pinklės. V. Krėvė turėjo progos gerai pažinti bolševikus, nes 1940 m., bolševikams grobiant Lietuvą, buvo Maskvoj kaip užsienių reikalų ministras. Aplankas dail. P. Lapės. Kaina 3 dol. Įrišta į kietus viršelius. Platesnė recenzija duos

Aktorius Vitalis Žukauskas savo darbo kambaryje, kuriame jis rašo knygą apie nepriklausomos Lietuvos teatrą. Nuotr. R. Kisieliaus

Kronika

• Lietuvoje pasigendama premijų rašytojams. Skaitytojai savo laisvuose "Lit. ir Menui" (nr. 11) teigia, kad premijas ar diplomus rašytojams galėtų paskirti didesnieji miestai, kaip Kaunas, gal ir Šiauliai ar Panevėžys. Esą, premijos būtų įteikiamos iškilmingų literatūros vakarų proga ir jie galėtų virsti didelėmis šventėmis, kuriose dalyvautų ir aktoriai, solistai,

sime vėliau. Knyga gaunama "Drauge".

ATSIŪSTA PAMINėti

• Jonas Grinius, LITERATUR UND KUNST LITAUENS IM SPIEGEL DER SOJETERUNG. INSTITUTUM BAL TICUM. Sonderausdruck aus Acta Baltica 1963.

• PIRMIEJI ŽINGSNIAI. Kristijono Donelaičio liuanistikos mokyklos Chicagoje mokinių laikraštis. 1965 m., balandžio mėn., nr. 4 (13).

• Nekaltai Pradėtosios šv. M. Marijos seserų vienuolijos BENDRADARBIS. 1965 m., nr. 10.

• SILENTIUM AD CANTUM. Dvi dainos dviem balsams: "Korp! Neo - Lithuania daina" ir "Vilties daina". Žodžiai St. Santvaro, muzika J. Gaidelio. Leidėjas — L. S. T. Korp! Neo - Lithuania vyriausioji valdyba, 1964 m.

meno kolektyvai. Trūksta ir konkursų, nes tik "Literatūra ir Menas" paskelbė apybraižų konkursą, o "Pergalės" žurnalui dabar siūloma skelbti novelės ar kito žanro konkursą. Pagaliau kreipiamas dėmesys ir į reikalą "pagalvoti" apie roma-

POCIUS DECORATING COMPANY

DAŽOME IS VIDAUS IR IS LAUKO

Rezidencinius ir Komerinius. Senus bei Naujus Namus. Tapetuoja.

Po 6 val. vak. skambinkite

Telef. — 927-2809

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atsara pirmadienį ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago 29, Illinois

Telef. PR 6-8998

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

P pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokamvisas pašto persiuntimo išlaidas.

TIKIMĖS, kad turėsite progos Jus pamatyti ir patarnauti Jums ir Jūsų namiškiams

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.

Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų

Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747

John J. Kazanaskas, Pres.

AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS.

no konkursą... Būdinga, kad apie rašytojus štai kas teigiama: jiems ne taip lengva bendrauti su visuomene, nes juk tie Lietuvos rašytojai be tiesioginio darbo — rašyti knygas — turi daug ir "visuomeninių pareigų". Tai vis įdomios mintys bei pasiūlymai, kuriuos jau daugiau kaip dešimtmetis sėkmingai tebevykdo lietuvių išeivių Vakarose organizacijos ar laikraščiai. O "Draugo" romano konkursas jau turi net 14 metų testinumo tradiciją.

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIU MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.

3039 S. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai

Raštinė atsara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

ST. ZABRODSKAS

MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išrūpina reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ar remontavimui.

Visas darbas yra garantuotas ir apdraustas.

2040 West 52nd Street,

Chicago, ILL. 60609

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išplaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalų aplietie rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

• Šveicarai apie dail. Ben Shahn. "Neue Zuercher Zeitung" balandžio 1 d. laidoje, rašydama apie žinomą JAV dailininką Ben Shahn, pažymėjo, kad dailininkas esąs žydas, "lietuvių dailininkas sūnus", 1906 m. emigravęs į Brooklyną. Frankfurte, Vokietijoje, veikianči leidykla Insel - Verlag numatė dviejuose tomuose išleisti Ben Shahn kūryką. Leidžiamoji tomą įtraukti į "Kuenstler des 20 Jahrhunderts" seriją.

SUSTOKIT. APŽIURĖKIT — MŪSŲ METINĮ IŠPARDAVIMĄ

STEIN TEXTILE CO.

Dideis užuolaidų skyrius, kuriame galite savo langams pasirinkti urminėmis kainomis iš tūkstančių jardi užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokados, "boucle's", "fiberglass". Jei jūs nemokate siūti, mes jums jas pagaminsim.

PIRKŠIT NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilninių, šilko, nylonų, taffetą, aksomo, angliškių medžiagų paltams ir kostiumams slunčimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atsara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmadienį, uždaryta.

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę. Jefferson St., Obernia's alkstėje

Mūsų erdviose patalpose

turime didžiausį pasirinkimą

visų modernių baldų, elek-

trinių krosnių, radijo ir tele-

vizijos aparatų, šaldytuvų ir

kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ IŠTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atsara pirmadienį ir ketvirt. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atsara nuo 11 iki 4:30 po pietų

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2% Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimą sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PRIMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. ŠESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiadienį, uždaryta

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St.

POrtsmouth 7-8020

NELAUKITE, nes rytoj gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išituks neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI SIŲ kompanijų:

AMERICAN BONDING
AMERICAN INDEMNITY
CASUALTY MUTUAL
FIDELITY & DEPOSIT
FIRE & CASUALTY OF CONN.
GIBRALTAR INSURANCE
THE HANOVER
HIGHWAY INSURANCE
THE HOME
INTERSTATE
LASALLE CASUALTY

MANHATTAN FIRE & MARINE
MERCURY MUTUAL
MONARCH
NATIONAL UNION
NEW YORK FIRE
SECURITY INSURANCE
UNITED STATES FIRE
UNIVERSAL INSURANCE
WESTERN FIRE & CASUALTY
CALIFORNIA LIFE

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams Street

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident call)

G R 6 - 7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs patalymai.

BODY & FENDER WORK

PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS ČESAS

Pranciškono brolio Gulbino išgaizinti margučiai. Nuotr. R. Kisieliūnas

Kultūrinė Kronika

● **Algimanto Kežio, SJ, nuotraukos Amerikos katalikų kultūros žurnale.** Vienas iš ryškiausių amerikiečių katalikų kultūros žurnalų "The Critic" š. m. balandžio - gegužės mėn. numerį paskyrė ypatingai dėmesį nuotraukos menininkui, lietuviui, tėvui Algimantui Kežiui, SJ. Jau tituliname žurnalo puslapyje leidinio redaktorius, pabrėždamas šio sąsiuvinio akcentus, pristato skaitytojams Algimanto Kežio, suminėdamas jo gyvenimo kelią nuo gimtinės Lietuvoje iki lietuvių jėzuitų pastogės Chicagoje. Pačiame žurnale didelėmis puslapių eilėmis, pristatoma nuotraukoms skirta net II puslapių. Nuotraukas jungia bendroji tema: "How to keep back beauty from vanishing away?" Nuotraukas lydi atitinkamos ištraukos iš Gerard Manley Hopkins poezijos. "The Critic" žurnalo dėmesys yra vėl išskirtinis mūsų nuotraukos menininko laimėjimas. Gegužės mėnesyje tėvo Algimanto Kežio nuotraukų paroda atidaryta ir Chicago menų institute.

● **Adalberto Staneikos minėjimas ir paminklo kapuose atidengimas rengiamas balandžio 24 d. Wyncote, Pa.** Šia proga ten bus atidaryta ir mirusio dailininko tapybos darbų paroda. Minėjime ir parodos atidarymo programoje dalyvaus: dr. St. Bačkis, V. Sidzikauskas, rašytoja Alė Rūta, prof. J. Puzinas, dail. J. Bagdonas, dail. K. Zoromskis ir kit.

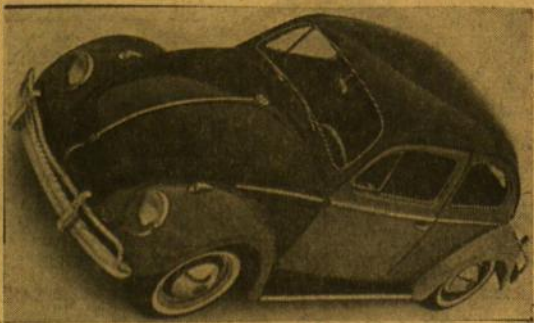
● **Anastazijos Tamošaitienės tapybos audinių ir kilimų paroda nuo balandžio 7 iki 29 d. vyksta Londono (Ont.) Meno muziejuje Kanadoje.** Išstatyta 20 įvairios technikos darbų.

● **Dabartinio amerikiečių meno trečiasis metinis varžytinis pardavimas įvyksta balandžio mėn. 23 d. 8 val. vak. "Prudential Building" Chicagoje.** Priešvaržytinė darbų paroda nuo balandžio 19 iki 22 d. bus Columbia College, 540 North Lake Shore Drive, Chicago. Varžytinėms išstatoma rinkinių amerikiečių dailininkų darbai. Tarp jų regime ir lietuvių Marks ir Kęstučio Zapkaus pavarde.

● **V. Mykolaitis - Putinas apie savo kūrybą.** Kalbėdamas su "Literatūros ir Meno" (nr. 12) bendradarbe, rašytojas V. Mykolaitis - Putinas pasakojo apie savo naująją kūrybą. Jis pasiskaitė daves keletą neskelbtų eilėraščių ir naujai ruošiamą almanachą "Poezijos pavasaris". Esą, tie eilėraščiai "nebus labai pavasariški. Bet tokia jau mano poetinė prigimtis, charakteris ir išgyvenimas — visada labiau būvau linkęs prie sielvarto temų ir motyvų". Rašytojas numatė naujų eilėraščių rinkinį, kuris nebūsiąs didelis, nes "niekada nemokėjau daug ir greitai rašyti, kaip dabar matau kitus poetus rašant". Šalia eilėraščių, Putinas rašas ir prisiminimų knygą. Be to, jis nori užbaigti A. Mickievičiaus "Pono Tado" vertimą (pusę jau yra išvertęs). Tai būsiąs svarbus kultūrinis faktas. Putino eilėraščių ir rusų kalbą verčia nemažas rusų poetų būrys. Tie vertimai, atrodo, rašytoją nevisiškai patenkina, nes jis skundėsi: "Nelengva versti mano poeziją. Kartais, atrodo, ir vaizdas toks pats, tik pakeistas vienas kitas žodis, o nėra sugestyvumo, minties ašrumo. Ir žodis prie žodžio nelimpa". Rašytojas nesąs stiprios sveikatos, nes pasikalbėjime nurodė, kad jo fizinė negalia ir jį, kaip rūsokas klimatas sunkiai veikia jautrią V. Mykolaitis - Putino sveikatą.

● **Lenkų literatai reikalauja valyti partiją.** Reuterio pranešimu iš Varšuvos, Rašytojų sąjungos Varšuvos skyriaus susirinkime buvo pulta partija, reikalaujama, kad joje būtų įvykdyti valymai ir pasisakyta prieš mirties nuosprendžius ūkinio pobūdžio bylose. Kai kurie rašytojai reikalavo daugiau laisvės literatūros, kultūros gyvenime, reikalavo likviduoti cenzūrą. Opozicinių nuotaikų reiškiu buvo 63 m. amž. poetas Jan Wyka, buvęs partijos nariu, dalyvavęs Ispanijos civiliniame kare ir 1959 m. dėl "anarchistinių tendencijų" pašalintas iš partijos. Rašytojai pasmerkė principą bausti mirtimi nusikaltusius dėl spekuliacijos ir pan. nusikaltimų.

VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ AUTOMOBILIŲ (Complete auto service) PILNAS TAISYMAS IR APTARNAVIMAS

ERWIN'S AUTO REPAIR, INC.
2218 West 69th Street, Tel. HE 4-6900
CHICAGO, ILLINOIS 60636

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASE SEMENIENE

Premijos dramai apie graiką

Su didžiausiu susidomėjimu premijų skirtymuose buvo laukiama rezultatų ir tikėtasi ne vieno Oscaro ir filmui "Zorba the Greek", gavusiam 7 nominacijas. Neapsivilti. Gavo 3 statulėles (Lila Kedrova — geriausios aktorės antrinėje rolėje, balta-juoda kinematografinis ir meniško sureizavimo — scenos dekoracijų juoda-balta filmams). Ši moderni drama su klasikinės dramos sukirpimu, pastatyta, sureizsuota ir parašyta ekranui talentingojo bei pasižymėjusio graikų rašytojo — filmų gamintojo — režisieriaus Michaela Caccyannis (sėkmingosios Elektros pastatytojas — režisierius).

Be abejo, tai yra vienas pačių geriausių pastatytų filmų pereinantis metais (dabar rodomas). Tačiau jis ne visiems tiks bei patiks. Tai didingas filmas tik giliai subrendusiems filmo lankytojams.

Filmas pastatytas pagal garsaus graikų rašytojo Nikos Kazantzakis klasikinį romaną. Kazantzakis skaitosi ne tik graikų, bet net ir viso Viduržemio Dostojevskiu. Ir, nors "Zorba the Greek" yra jo populiariausias veikalas, tačiau, kaip ne visiems patinka Dostojevskis dėl savo slegiančių, psichologinių sunkių veikalų, taip ir šis filmas dėl panašių motyvų kai kam ir nepatiks.

Caccyannis šiuo savo paskutiniu pastatymu prisijungia prie Fellini, De Sica, Kurosawa, Bergman ir kitų, kurie atneša į tarptautinį ekraną didingą tikrovės iliuziją.

Tačiau tą visą tikrovę geriausiai perduoda pats Anthony Quinn, šokdamas, klupdamas, griebdamasis kiekvieno prasilenkimo nuotykiu.

Jo sukurtais Zorba yra pilnas vitalinės jėgos: nekantrus, negailingas, pretenzingas, egoistas, labai mažai tikis, dar mažiau bet ką pakenčias. Jo mėgiamas dažnai tariamas žodis "katastrofa". Ir jis jį nemažai pergyvena. Ne veltui jį praminė "Epideminiu" — ką jis nepaliesių, viską savo įsikišimu pagadina.

Filmuota romane aprašomoje vietoje — Kretos saloje. Pasakojimas perplinta vietos papročiais bei tradicijomis.

Zorba sutinka Pirėjaus uoste lietuvių mirkstantį jauną britų (pušiai graikiškos kilmės) rašytoją Basil (Alan Bates). Tas pasamdo Zorbą prižiūrėtoju paveldėtose anglių kasyklose. Senstelijusi prancūzė koketė (Lila Kedrova), turėjusi ketvertą garbintojų, prima juodu į savo viešbutį. Kalmelio gra

žuolė — našlė (Irene Popas) susidomi rašytoju, nors visus kaino vyrus laiko atstu. Čia prasideda kasyklų vargai bei kyla kita problema, kaip prancūzė įsigeldžia vedybų su Zorba. Zorba išvengia abiejų katastrofų, trumpam laikui vykdamas į Atėnus.

Iš tiesų tai nėra kokio ekscentriko parodytas gyvenimas, supintas su jaunojo rašytojo gyvenimu, kuriam jis parodo gyvenimą, koks jis iš tikrųjų yra ligi paties dugno. Tai yra daugiausia pasakojimas gyvenimo būdo, kultūrinių bei socialinių aplinkybių veikiamo. O Kretos sala, su visu savo mistiniu romantiškumu, su visu prisirišimu prie jos nuo pat kūdikystės, yra tiksliausias fonas visam pasakojimui.

Bates savo ramumu yra puikus kontrastas Zorbos gyvumui, net triukšmingumui.

Tą vaidmenį Quinn atliko, kaip dar niekad savo gyvenime. Visados puikiai vaidmenin išgyvenęs aktorius, dabar jis taip vaidino, kad tikrai pasiekė savo karjeros viršūnę. Jau aukščiau nebegalima kopti. Jis pralenkė pats save anksčiau sukurtose filmuose, kaip

"Viva Zapata!", "La Strada", "Lust for Life" ir kit.

Kedrova pasirodo filme su tokia vaidybos technika, kad laimėtasis Oscar nėra kokia staigmena.

Ir kadangi graikų drama be tragedijos beveik nėra žinoma, niekas negalėtų perduoti geriau gražiosios, sielvarto persekiojamos našlės tipo, kaip Papas (puikiai pasirodžiusi seniau Elektros rolėje).

Quinn ir Papas buvo nominuoti premijai už savo puikią vaidybą. Zorba paliko neužmirštamą įspūdį ne tik savo gyvenimiška filosofija — jis gimė žinodamas, kad meilė ir neapykanta, vargas ir neturtas, nusiminimas ir džiaugsmas yra viskas tik gyvenimo dalis — bet ir magiškos galios atradimu šokyje. Mes sužinome, kad kai po trejų metų sūnus mirė, Zorba įsijungė į savo garsųjį pašėlusį šoki.

Kai žmogaus kančios taurė persipildo, ką jis turi daryti? Aš šokdamas puolaisi numalšinti savo skausmą!

Ir kai Basil, matydamas, kad šokyje Zorba randa nusiramino ir net stiprybės, prašo jį pamokyti šokti. Zorba sako:

— Tu turi visko, išskyrus šiek tiek pašėlimo!

Tada jis pamoko jaunąjį rašytoją Zorbos dviejų žingsnių šokio, ir Basil metasis į pirmąjį gyvenimo pamoką.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelį metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

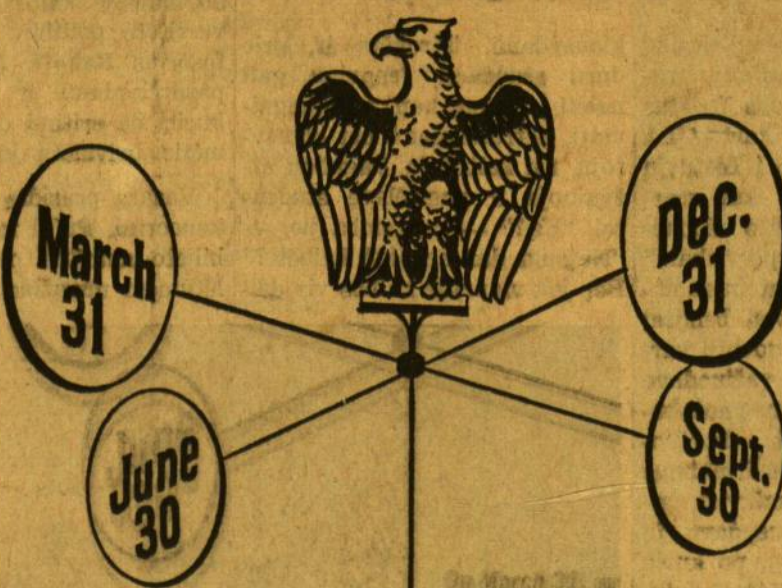
Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuotas skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visose mūsų skyriuose yra gausūs aukštos rūšies prekių pasirinkimas priimanomai kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.		
NEW YORK, N. Y.	39 - 2nd Avenue	AL 4-5456
NEW YORK, N. Y.	10011, 108 West 14th St.	CH 3-3005
BROOKLYN, N. Y.	370 Union Avenue	EV 4-4952
BROOKLYN, N. Y.	600 Sutter Avenue	DI 6-6808
ATLANTA, Ga.	61 Mt. Pleasant Street	CH 8-8245
BOSTON, Mass.	271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
SOUTH BOSTON, Mass.	327 W. Broadway	TE 8-0068
BUFFALO, N. Y.	332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO, Ill.	2222 W. Chicago Avenue	BR 8-0966
CHICAGO, Ill.	3212 So. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND, Ohio	904 Literary Road	TO 1-1063
DETROIT, Mich.	7399 Michigan Avenue	VI 1-5355
GRAND RAPIDS, Mich.	636-38 Bridge St., N. W.	GL 1-2256
HAMTRAMCK, Mich.	11333 Jos. Campau	GL 7-1575
HARTFORD, Conn.	200 Franklin Ave.	TE 233-8030 ir 246-0215
IRVINGTON, N. J.	782 Springfield Ave.	ES 2-4685
YOUNGSTOWN, Ohio	21 Fifth Avenue	RI 3-0440
LOS ANGELES, Calif.	460 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J.	128 - 4th Street	FO 3-5569
NEWARK, N. J.	428 Springfield Avenue	BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn.	500 Congress Ave.	LO 2-1446
PATERSON, N. J.	99 Main Street	MU 4-4619
PASSAIC, N. J.	176 Market Street	GR 2-6387
PHILADELPHIA, Pa.	525 W. Girard Ave.	PO 5-5892
PITTSBURGH, Pa.	1307 E. Garson Street	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif.	2076 Sutter Street	FI 6-1571
WATERBURY, Conn.	8 John Street	EL 6-6768
WORCESTER, Mass.	174 Millbury Street	SW 8-2568
YONKERS, N. Y.	555 Nepperhan Ave.	GR 6-2781

STANDARD Savers

Get an Extra Pay Day March 31...

4 1/4 % Current rate
per annum
4 Times a Year

All Savings In by the 15th
Earn from the 1st

HOURS:
Mon. Thurs. — 9 to 5
Tues. Fri. — 9 to 4
Sat. — 9 to 12
Wed. — Closed

**STANDARD
FEDERAL
SAVINGS**

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Virginia 7-1140

Chicagoland's Strongest

On March 31, our savers will receive their first dividend of 1965 — computed at the high rate of 4 1/4% per annum. Savings grow faster and larger at Standard Federal because we pay dividends 4 times each year; earnings are added to savings and are compounded quarterly. For safer savings and higher earnings, save at Standard Federal Savings!

DRAUGAS, šeštadienis, 1965 m. balandžio 17 d.

7

● **Komp. Antanas Račūnas** niaus filharmonijoje. Dar atlik-sukūrė muziką K. Donelaičio ta kompozitoriaus V. Bagdono "Metams". Poema chorui ir var-baladė chorui ir fortepijonui gonams buvo atlikta vad. "mu-" "Zvejai". zikinių kūrinių perklausoje" Vil-

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.

3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS
RADIO, STEREO APARATŲ. PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

Petkus

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Tel. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-6606

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO

**SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.**

3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste

Tel. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių
ir kitų papuošimų

2443 West 63rd STREET
Tel. FR 8-0833 PR 8-0834

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Remkite tuos, kurie skelbiasi dienr. Drauge.

AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS

Leidžia Lietuvių Studentų Sąjunga.
Redaguoja Ramunė Kviklytė, 5747
S. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629

JAUNIMO METAI IR KONGRESAS CHICAGOJ

1966 metais liepos 4 d. savaitgalį įvyks pirmutinis Pasaulinis lietuvių jaunimo suvažiavimas — Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas (PLJK). PLJK su trauks jaunimo ne tik iš artimos Kanados, bet net iš tolimos Australijos, Vokietijos, Argentinos, Brazilijos, Kolumbijos, Anglijos ir kitų kraštų. Šiame suvažiavime lietuvių visuomenė tikisi matyti ko gausiausią lietuviško jaunimo susibūrimą.

Š. m. kovo mėn. 27—28 d. Chicagos Jaunimo centre įvyko PLJK komiteto pirmutinis posėdis. Pirmajame posėdyje buvo priimti Komiteto nuostatai

ir balandžio mėn. 2 d. PLB patvirtinti. Komitetas išsirinko pirmininku Algį Zaporacką (Liet. stud. s-gos pirm.). Naujasis komiteto pirmininkas pasiūlė kandidatus ir prezidiumą: Vaclovą Kleizą, Graziną Mustelkytę, Gabrielių Gedvilą ir Romą Staniūną, kurie vienbalsiai buvo ir išrinkti.

PLJK Finansų komisiją organizuoja Milda Lenkauskienė, Cleveland, Ohio.

1966 metai yra Jaunimo Metai. Jaunimo Metų programą koordinuoja PLB jaunimo sekcijos vadovas inž. Vytautas Kamantas.

“Skubėkime — vėjus greit baigsis!”
Biciūnas, Lišauskas, Cesas, Skeivelas.

“Lituanus” vėjus dar tebevyksta

“Lituanus” žurnalo vėjus yra prateistas visą balandžio mėn. Vietiniai komitetai toliau renka prenumeratas, aukas ir rėmėjos mokesčius. Gale šio mėnesio, didesnė lietuvių kolonijose komitetai dar kreipsis į tuos asmenis, kuriuos komitetai negalėjo aplankyti. Kolegos-ės, dar kartą pasitempkime ir surinkime žurnalui lėšų.

Šį mėnesį išeis paskutinis 1964 m. LITUANUS numeris (3 ir 4), kuris yra sujungtas į vieną knygą. Šis numeris yra svarbus tuo, kad jis atžymi 10 metų sukaktį, kaip LITUANUS žurnalas skelbia lietuvių tautos troškimą gyventi laisvai ir nepriklausomai.

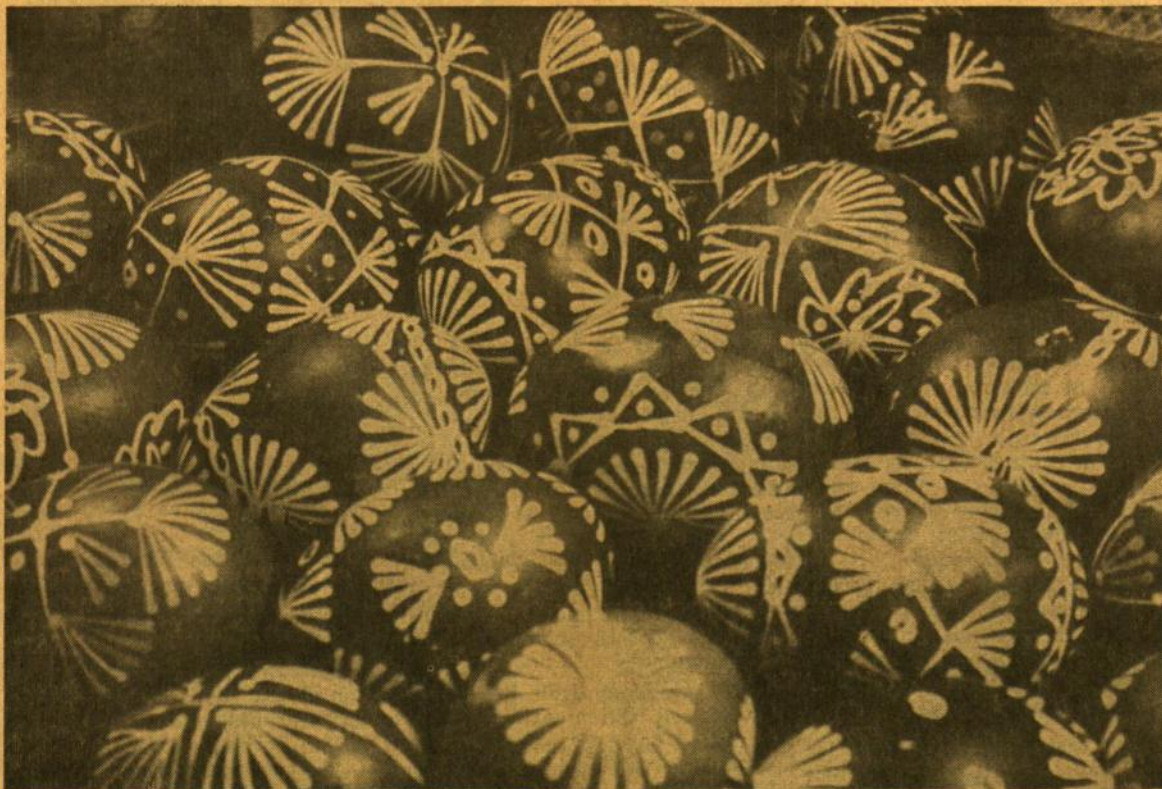
Sunku yra net patikėti, kad jau dešimt metų prabėgo nuo

tos dienos, kada pirmutinis LITUANUS, biuletenio pobūdžio žurnaliukas, pirmą kartą pasirodė visuomenėje. Šiandien žurnalas iškilio į akademinę plotmę, atsikratęs amerikiečių moksli- nės visuomenės nemėgiamo propagandinio leidinio charakterio, yra plačiai prieinamas visose bibliotekose, mokslo institucijose, o lietuvių namuose jis yra vartomas su malonumu ir pasididžiavimu.

Jeigu kas dar nėra užsisakęs šio žurnalo, prašome siųsti savo prenumeratą \$3.00 (visi čia baigusieji aukštąjį mokslo alumnai moka rėmėjo metinį mokes- tį \$10.00) ir auką šiuo adresu: LITUANUS FOUNDATION, P. O. Box 9318, Chicago, Illinois 60690.

Juoda kava ir šviesi nuotalka baltimoretės Vidos Misiūnaitės parodos atidaryme “Draugo” redakcijos fojė patalpose. Iš kairės į dešinę: Rimvydas Zailskas, Zita Acalinaitė, Jonas Boguta ir dail. Vida Misiūnaitė. Paroda “Drauge” tebevyksta. Uždaroma gegužės mėn. 15 d. Lankymo valandos savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 4 val. 30 min. vakaro, šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val., sekmadieniais uždaryta, įėjimas nemokamas, verta pamatyti. Parodą surengė Korp! Satrija.

Velykaičiai

Nuotrauka R. Kisiellaus

KREIPIAMĖS Į CHICAGOS LSS NARIUS

Jau eilė, labai ilga eilė metų praėjo nuo tos dienos, kai Chicagoj įsisteigė LSS (Lietuvių studentų sąjungos) skyrius. Buvo laikas, kai anas skyrius čia puikiai gyvavo, žydėjo, buvo visos Amerikos lietuvių studentijos džiaugsmas ir pažiba. Studentai, dirbo, praktikavo, plėšėsi, kad tik LSS vardas paplįstų po visą Chicago, po visą Ameriką, kad tas garsas nuaidėtų ligi Kanados ir gal net pasiektų tolimosios Europos kraštus...

Buvo tai laikai... Apie juos mes girdime tik iš pasakų senų studentų, kurie retkarčiais už-

ka ir sako: “Važiuojam. Gal bus įdomu?”

Aišku, per anksti nevažiuoji. Dar pakliūsi į kokią komitetą, dar kas nors iš tikro pagalvos, kad čia atvažiavai išminties pasisemti. Be to, neapsimoka anksti važiuoti, nes ką gi vienas salėje darysi. Iškilus kalbėtojas, aišku, atvažiuoja punktualiai laiku. Palaukia pusvalandį, valandą ir pradeda savo gilią kalbą. Yra ir klausytojų. Pirmoje eilėje sėdi valdyba. Ką darys nesėdėjus: pasikvietė, tai ir turi klausytis. Arčiau prie durų sėdi ir keli kiti aršūs studentai. Sako, klausytojo besi-

dirka rašė: “Kelkite! Kelkite! Kelkite!” Mes, Chicagos valdyba, pilnai jam pritariame. Studentų sąjungos narių budinimas yra visų mūsų pareiga. O veiklos įdomumas ir gyvoji dvasia, kurios pasigendame, priklauso nuo visų — lygiai nuo narių, lygiai nuo valdybos.

Mes, valdyba, mėginsime atlikti savo pareigą, bet iš jūsų irgi prašome talkos. Visi dirbime, dalyvauname studentiška- me bruzdėjime. Jeigu kas nepatinka, kritikuokime, muškimės, bet būkime gyvi. Su mielu noru priimsime visus jūsų pasiūlymus. Bet prašome ką nors siūlyti.

Nutarėme šiek tiek pakeisti vagą. Studentų sąjunga yra kultūrinė ir socialinė lietuvių studentų organizacija. Paskutiniu laiku gal mes per daug kreipėme dėmesio į vien tik kultūrinę veiklos sritį. Gal neįdomios pasikaito visiems tikrai įgriso? Nebijokite, neišmesime visų pasikaitininkų. Bet vis dėlto manome, kad Jaunimo centras gal bus tinkamesnė vieta Studentų sąjungos paskaitoms. Nors tie, kurie ateisim, nesėdėsime per paskaitą artimam kambaryje ir, prelegentui matant, negurkšnosime studentiško alaus. Pirmoje šitokia paskaita bus balandžio 30, kurioje kalbės Illinois universiteto politinių mokslų profesorius **Rakoff**. Atsilankykite, pasikviesdami ir visus kitus, kurie šia sritimi domisi. O domėtis privalėtų kiekvienas.

Vasarą prasidės Grant parke koncertai. Puiki muzika. Ir dar bilieto nereikia pirkti. Gal galėtumėm nuvažiuoti visi kartu?

“Ar atsimeni praėjusį studentų suvažiavimą? Kada...”
Danutė Cyvaitė, Irena Sabaliūnaitė, Regina Macnoriūtė.

suka pas mus ir, išsiėmę riestas pypkes, pradeda pasakoti, pradeda porinti apie tuos puikius senus laikus, kai visi kartu CTA autobusu važiuodavo į Lietuvių auditoriją pasižioti, kur mergaitės prie durų pačios užsimokėdavo, o vyriškiai “po viskam” šaunias damas vėl autobusu namo lydėdavo; kai visi bendrai po sporto aikštes studentų vardu bėginėdavo, kaip važiuodavo į studentų suvažiavimus autobusais, su dainomis ir akordeonais; kai turėdavo susirinkimus Vyčių salėje, kur, pasikvietę gilius kalbėtojus, klausydavo jų dar gilesnių paskaitų, po kurių sekdavo karšti ir būtinai intelektuališkos nuotaukos ginčai. “Praėjo tie geri laikai”, atsidūsta senieji studentai ir, toliau rūkydami riestas pypkes ir bežiūrėdami į pilkus dūmelius, galvoja apie anas linksmąsias dieneles.

Praėjo tie laikai. Apie tai nėra net abejonės. Daug kas pasikeitė, daug kas dingo. Bet daug kas ir pasiliko. Ir mes dabar vis važinėjame į šokius... Tik jau su automobiliais ir su nuosava dama, kuriai turime ir bilietą prie durų nupirkti ir jau namo su CTA nebepervažiame. Turime ir susirinkimus toje pačioje Vyčių salėje. Pasikviečiame gilius kalbėtojus savo išminties perlų mums išberti. Pasikviečiame. Retkarčiais atvažiuojame net ir jų pasiklausti, jeigu niekas kitas tuo metu kur nors baliuko nėra sumetęs, ir jeigu koks draugas užsu-

“Rašome, rašome, rašome! O jūs aukokite, aukokite, aukokite!...”

to nemandagu įeiti salėn. Ir taip mandagieji pasilieka artimajame kambaryje ir gurkšnoja studentišką alutį.

Skundžiamės, kad mums sąjunga nebeįdomi, kad ji mums nieko neduoda. Priklausome jai, nu, kad reikia priklausyti. Be to, linksmi metiniai suvažiavimai ir lieka nepamirštamais suvažiavimais, puikiais progomis susitikti senus ir naujus draugus. Nariai skundžiasi, kad valdybos miega, o valdyba dejuoja dėl narių apatijos. Vincas Ku-

Sakysim, — kas antrą savaitę susirenkame prie Jaunimo centro ir patraukiam į Grant parką. Mėgstame visi kepintis saulėje, plaukyti, o tie, kurie neturi šitam gabumų, nors braidyti po Michigano bangas. Pasivaikščiokime kartu. Nuvažiuokime organizuotai. Juk daugumas vis dėlto į tą pusę važiuojame, o grupėje bus kur kas smagiau. Vakare galėsime ir laužą sukurti. Gerai pasportuosime. Galėtumėm vieną kartą savaitėje susimesti Marquette Parke ir

PABALTIEČIŲ STUDENTŲ KONFERENCIJA

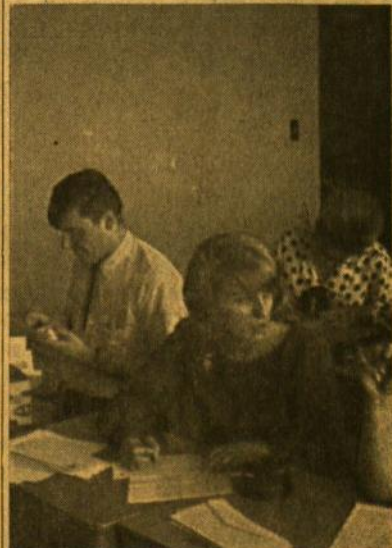
Š. m. balandžio mėn. 10 d. Clevelande, Čiurlionio namuose, Lietuvių studentų s-gos Clevelando skyriaus kavinėje įvyko metinis pabaltiečių studentų sąjungų suvažiavimas. Liet. stud. s-gą atstovavo Algis Zaporackas, Birutė Augustinavičiūtė ir Jūra Gailiūšytė.

Suvažiavimą šaukė ir jį atidarė Latvų pasaulio studentų sąjungos pirmininkė Gundega Michel iš Madison, Wisconsin.

Suvažiavimas svarstė šiuos reikalus ir šias temas: pabaltiečių studentų biuletenio, “BAL-TIC STUDENTS NEWSLETTER”, tęstinumas, finansinė padėtis ir leidinio redakcijos struktūra; pabaltiečių studentų bendra veikla, kurioje numatyta organizuoti seminarus ir paskaitas apie Pabaltijo kraštus Amerikos universitetuose; pabaltiečių studentų dalyvavimas tarptautiniuose suvažiavimuose. Su-

važiavimas priėmė atitinkamas rezolucijas.

Apie visa tai bus plačiau parašyta gegužės mėnesio “Akademines prosvaites”.

Vytas: “Hm... Šitas mažiausiai šimtinė atsis”. Irena: “Ča, cha! Tu jo nepažįsti”. Vytas Miselis ir Irena Gedgaudaitė rašo laiškus, talkindami Lituanus vėjui.

“Mylimasis, nepamiršk aukos Lituanus žurnalui”. Ramunė Juozevičiūtė, Jonas Račkauskas, Laimutė Kerulytė, Izida Petravičiūtė, Laima Čepulytė, Živilė Paliūnaitė.

tinklinį palošti.

Šią bendrą veiklą mėginsime pradėti ateinančių mėnesių. Gegužės 1 Urbanoje vyksta kaukių balius. Urbanoje pavasaris gražus. Nuvažiuokime. Patys arčiau susigyvensime ir su kito skyriaus nariais susipažinsime. Praleisime linksmą laiką ir dar kitiems padėsime. Tie, kurie šituo domisi, o tokių, tikiuosi, yra didelė dauguma, skambinkite Irenai Sabaliūnaitėi VI 7-7704. Jeigu turite savo ratus, gal ir kokią kitą studentą dėl linksmos ir bendros draugystės galėsite paimti. Tad, jeigu kurie neturite keilonės priemonių, nenusiminkite, kitas studentas jus paims. Visur visi būkime bičiuliškai paprasti, bet drauge ir jautrūs studentiškam ir lietuviškam reikalui.

Chicagos LSS Valdyba

LIETUVIŲ STUDENTŲ SAJUNGOS 1965—66 MOKSLO METŲ RINKIMAI

Negavusi nei vieno kandidatų sąrašo, Rinkimų komisija pratęsė kandidatų pristatymo datą iki š. m. balandžio mėn. 24 d. Pereitą savaitę Rinkimų komisija susilaukė pirmutinio kandidatų sąrašo iš Bostono.

Siūlykite savo kandidatus į Liet. stud. s-gos centro valdy-

P. I. Eilėraščiai apie pavasarį ir meilę

Kaip laukiu pavasario!
To gražaus, gražaus —
raudono, raudono,
geltono, geltono,
mėlyno, mėlyno.
Spalvų mirgėjimo,
Gėlių kvėpavimo...

Nubėgčiau tarp tų visų gėlių,
tarp jų atsidusčiau ir
pasilsėčiau.

ašaras išliečiau
ir būčiau gyva, tokia gyva...

Nubėgčiau į alyvų krūmus,
mėlynų, lelijavų, baltų,
Jas apklabinčiau
ir jomis kvėpuočiau.

* * *

Juk tai pinigų nekainuoja,
ir taip lengva
artimą mylėti.
Mylėk su šypsena,
juoku, supratimu,
padėjimu.

Kai liūdnas kas,
nudžiuginti nelengva,
bet pabandyk.
Širdį atidaryk.
Jei kam šalta,
sušildyk dvasios šiluma —
nuosirdumu ir kuklumu.
Padėk karaliaus rūbus,
atsikeln nuo sosto —
tapk žmogumi.

bą, Garbės teismą ir Kontrolės komisiją, pristatant juos šiuo adresu: LSS Rinkiminė Komisija, Algis Jokubaitis, 17166 Free-land, Detroit 35, Michigan.

Irena: “Kažin ar jam apsimoka rašyti?” Janė: “O kodėl man turi rūpėti?” Irena Gedgaudaitė, Janina Tallat-Kelpšaitė, Rūta Domarkaitė